

386L0609

18.12.86

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 358/1

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 24 päivänä marraskuuta 1986,

kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelua koskevien
jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

(86/609/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

2 artikla

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

kansallisten, tiettyihin kokeisiin käytettävien eläinten suojelua koskevien voimassa olevien lainsäädäntöjen välillä on eroja, jotka saattavat vaikuttaa yhteismarkkinoiden toimintaan,

jäsenvaltioiden lainsäädäntöä tulisi yhdenmukaistaa näiden erojen poistamiseksi; tällaisella yhdenmukaistamisella tulisi varmistaa, että kokeisiin tai muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten lukumäärä vähennetään mahdollisimman pieneksi, että tällaisia eläimiä hoidetaan asianmukaisesti, ettei niille aiheuteta tarpeettomasti kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa ja, milloin tämä on välttämätöntä, tulisi varmistaa, että se rajoitetaan mahdollisimman pieneksi, ja

erityisesti tarpeettomia päällekkäisiä kokeita tulisi välttää,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tällä direktiivillä on tarkoitus varmistaa, että eläimien kokeisiin tai muihin tieteellisiin tarkoituksiin liittyviä, eläinten suojelua koskevia jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä lähennetään siten, että vältetään yhteismarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan, erityisesti kilpailun vääristymiseen ja kaupan esteisiin kohdistuvat vaikutukset.

⁽¹⁾ EYVL N:o C 351, 31.12.1985, s. 16

⁽²⁾ EYVL N:o C 255, 13.10.1986, s. 250

⁽³⁾ EYVL N:o C 207, 18.8.1986, s. 3

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'eläimellä', jollei sitä ole muuten määritelty, ihmistä lukuun ottamatta, kaikkia eläviä selkärangaisia eläimiä, mukaan luettuina lisääntyvät toukkamuodot, mutta lukuun ottamatta sikiö- tai alkionmuotoja;
- b) 'koe-eläimellä' kokeissa käytettäviä tai käytettäviksi tarkoitettuja eläimiä;
- c) 'kasvatetuilla eläimillä' eläimiä, jotka on erityisesti kasvatettu käytettäväksi viranomaisen hyväksymissä tai rekisteröimissä laitoksissa suoritettavissa kokeissa;
- d) 'kokeella' eläimen käyttämistä kokeisiin tai muuhun tieteelliseen tarkoitukseen, joka voi aiheuttaa sille kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa, mukaan lukien kaikki toimet, joiden tarkoituksena tai todennäköisenä seurauksena on eläimen syntyminen kyseisissä olosuhteissa, ei kuitenkaan nykykäytännössä hyväksytyjä vähiten kivuliaita menetelmiä (ns. "humanit" menetelmät) eläimen lopettamiseksi tai merkitsemiseksi; koe alkaa silloin, kun eläintä aletaan valmistaa käytettäväksi siinä, ja päättyy, kun havaintojen tekeminen koetta varten on saatettu loppuun; tämä määritelmä on voimassa eläimen käytön suhteen siinäkin tapauksessa, että kipu, tuska, kärsimys ja pysyvä haitta onnistutaan estämään anestesialla, kivun poistolla tai muulla menetelmällä. Mukaan ei lueta muita kuin koetarkoituksessa tehtyjä maataloudellisia eikä kliinisiä eläinlääkinnöllisiä toimia;
- e) 'viranomaisella' viranomaista tai viranomaisia, jonka tai jotka kukin jäsenvaltio nimeää tässä direktiivissä tarkoitettujen kokeiden valvontaa varten;
- f) 'pätevällä henkilöllä' henkilöä, jota jäsenvaltio pitää pätevänä suorittamaan kulloinkin kyseessä olevan tässä direktiivissä kuvatun tehtävän;
- g) 'laitoksella' kaikenlaisia rakennelmia, rakennuksia ja rakennus- tai rakennelmaryhmiä, myös tarvittaessa osittain avoimia tai kattamattomia tiloja ja liikuteltavia tiloja;
- h) 'eläimiä kasvattavalla laitoksella' laitosta, jossa eläimiä kasvatetaan kokeisiin käytettäväksi;

- i) 'eläimiä toimittavalla laitoksella' laitosta, jossa ei kasvateta eläimiä, mutta joka toimittaa niitä käytettäväksi kokeisiin;
- j) 'eläimiä käyttävällä laitoksella' laitosta, jossa eläimiä käytetään kokeisiin;
- k) 'asianmukaisesti anestesitoidulla', että tuntekyky on poistettu anestesiamenetelmillä (joko paikallispuudutuksella tai yleisanestesiolla), jotka ovat yhtä tehokkaita kuin hyvässä eläinlääkintökäytännössä käytettävät menetelmät;
- l) 'humaanilla lopettamismenetelmällä' eläimen lopettamista kyseiselle lajille sopivalla tavalla, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän fyysistä ja henkistä kärsimystä.

3 artikla

Tämä direktiivi koskee eläinten käyttämistä jotakin seuraavaa tarkoitusta varten suoritettavissa kokeissa:

- a) lääkkeiden, elintarvikkeiden ja muiden aineiden tai tuotteiden kehittämisen, valmistuksen, laadun, tehokkuuden ja turvallisuuden testaus:
 - i) ihmisen, eläinten tai kasvien taudin, sairauden tai muun häiriön tai näiden vaikutusten torjumiseksi, ehkäisemiseksi, määrittämiseksi tai hoitamiseksi,
 - ii) ihmisen, eläinten tai kasvien elintoimintojen arvioimiseksi, selvittämiseksi, säätelämiseksi tai muuntelemiseksi,
- b) luonnonmukaisen ympäristön suojelu ihmisen tai eläinten terveyden tai hyvinvoinnin vuoksi.

4 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kokeet, joissa käytetään uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen liitteen I ja asetuksen (ETY) N:o 3626/82⁽¹⁾ liitteessä C olevan 1 osan mukaisesti uhanalaisina pidettyjä eläimiä, ovat kiellettyjä, paitsi milloin ne ovat edellä mainitun asetuksen mukaisia ja kokeen tarkoituksena on:

- kyseisen lajin säilyttämiseen tähtäävä tutkimus tai
- keskeiset biolääketieteen tavoitteet, kun kyseinen laji osoittautuu poikkeuksellisesti ainoaksi noihin tarkoituksiin sopivaksi lajiksi.

5 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että eläinten yleisessä hoidossa ja säilytyksessä:

- a) kaikilla koe-eläimillä on säilytyspaikka, niiden terveyden ja hyvinvoinnin edellyttämä ympäristö, ainakin jonkin verran liikkumatilaa, ruokaa, vettä ja hoitoa;
- b) koe-eläimen fysiologisten ja etologisten tarpeiden tyydyttämistä koskevat rajoitukset ovat niin vähäiset kuin mahdollista;
- c) koe-eläinten kasvatus-, säilytys- ja käyttöolot tarkastetaan päivittäin;
- d) pätevä henkilö tarkastaa koe-eläinten hyvinvoinnin ja terveydentilan, jotta voidaan ehkäistä kivun tai tarpeetoman tuskien, kärsimyksen tai pysyvän haitan tuottaminen;
- e) toteutetaan järjestelyt havaitun puutteen korjaamisen tai kärsimyksen lopettamisen varmistamiseksi niin nopeasti kuin mahdollista.

Jäsenvaltioiden on otettava huomioon liitteessä II olevat ohjeet a ja b kohdan säännöksen täytäntöönpanossa.

6 artikla

1 Jäsenvaltioiden on nimettävä viranomainen tai viranomaiset, joka vastaa tai jotka vastaavat siitä, että tämän direktiivin säännökset pannaan täytäntöön asianmukaisesti.

2 Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin panemiseksi täytäntöön toteutettava tarpeelliset toimenpiteet, jotta edellä 1 kohdassa tarkoitettu nimetty viranomainen saisi neuvoja kyseessä olevien asioiden asiantuntijoilta.

7 artikla

1 Kokeita saavat suorittaa vain pätevät luvan saaneet henkilöt tai niitä saa suorittaa tällaisen henkilön välittömässä valvonnassa, tai kokeellinen tai muu tieteellinen projekti, joka on saanut tähän luvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2 Koetta ei saa suorittaa, jos tavoitellun tuloksen saavuttamiseksi on mahdollista soveltaa jotakin toista tieteellisesti luotettavaa menetelmää, joka ei edellytä eläimen käyttöä.

3 Milloin koe täytyy suorittaa, eläinlajin valintaa on huolellisesti harkittava, ja valinta on tarvittaessa perusteltava viranomaiselle. Vaihtoehtoisista kokeista on valittava ne, joiden suorittamiseen tarvitaan vähiten eläimiä, ja joissa käytetään eläimiä, joilla on mahdollisimman alhainen neurofysiologinen herkkyytaso, ja jotka aiheuttavat vähiten kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa ja jotka todennäköisimmin antavat luotettavia tuloksia.

Luonnosta pyydystetyillä eläimillä ei saa suorittaa kokeita, paitsi jos kokeet muilla eläimillä eivät kokeen tavoitteiden toteuttamiseksi olisi riittäviä.

4 Kaikki kokeet on suunniteltava siten, että vältetään aiheuttamasta koe-eläimille kärsimystä sekä tarpeetonta kipua tai tuskaa. Kokeiden on oltava 8 artiklan säännösten mukaisia. Jäljempänä 9 artiklassa säädettyihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä kaikissa tapauksissa.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 384, 31.12.1982, s. 1

8 artikla

1 Kaikki kokeet on tehtävä käyttäen yleisanestesiaa tai paikallispuudutusta.

2 Mitä 1 kohdassa säädetään, ei sovelleta, mikäli:

- a) anestesian katsotaan olevan eläimelle haitallisempi kuin itse kokeen;
- b) anestesia ei ole kokeen tavoitteen mukaista. Sellaisissa tapauksissa on lainsäädännöllisin tai hallinnollisin toimenpitein varmistettava, ettei sellaista koetta tehdä tarpeettomasti.

Anestesiaa tulisi käyttää kun kyseessä ovat vakavat vammat, jotka saattavat aiheuttaa voimakasta kipua.

3 Jos anestesia ei ole mahdollinen, olisi käytettävä kivun poistoa tai muita sopivia menetelmiä, jotta varmistetaan niin hyvin kuin mahdollista, että kipu, tuska, kärsimys tai haitta ovat rajoitettuja ja ettei eläin missään tapauksessa tunne voimakasta kipua, kärsimystä tai tuskaa.

4 Edellyttäen että tällainen toiminta on kokeen tavoitteen mukaista, anestesoituun eläimeen, joka kärsii huomattavaa kipua anestesian vaikutuksen loputtua, on ajoissa käytettävä kipua lievittäviä keinoja tai, jos tämä ei ole mahdollista, se on lopetettava välittömästi humania menetelmää käyttäen.

9 artikla

1 Kokeen päättyessä on päätettävä, pidetäänkö eläin hengissä vai lopetetaanko se humania menetelmää käyttäen, ottaen huomioon, ettei eläintä kuitenkaan saa pitää hengissä, jos se todennäköisesti tulisi kärsimään jatkuvaa kipua tai tuskaa, vaikka sen terveydentila muutoin olisi normaalisoinut.

2 Pätevän henkilön, ensi sijassa eläinlääkärin, on tehtävä 1 kohdassa tarkoitetut päätökset.

3 Milloin kokeen päättyessä:

- a) eläin on tarkoitus pitää hengissä, sen tulee saada terveydentilansa edellyttämää hoitoa, se on saatettava eläinlääkärin tai muun pätevän henkilön valvontaan ja sitä tulee pitää 5 artiklan mukaisissa olosuhteissa. Tämän alakohdan ehdoista voidaan kuitenkin poiketa, milloin niistä poikkeaminen ei eläinlääkärin käsityksen mukaan tuota eläimelle kärsimystä;
- b) eläintä ei ole tarkoitus pitää hengissä tai jos sille ei olisi etua sen hyvinvointia koskevista 5 artiklan säännöksistä, se on lopetettava mahdollisimman nopeasti humania menetelmää käyttäen.

10 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että eläinten uudelleen käyttäminen kokeissa on direktiivin säännösten mukaista.

Eläintä ei saa käyttää useammin kuin kerran etenkin erittäin kivuliaissa, tuskaa tai vastaavaa kärsimystä tuottavissa kokeissa.

11 artikla

Tämän direktiivin muiden säännösten estämättä, viranomaisen voi sallia kyseessä olevan eläimen vapaaksi päästämisen, milloin kokeen hyväksyttävät tarkoitukset sitä vaativat ja viranomaisen on vakuuttunut siitä, että eläimen hyvinvoinnin turvaamisesta on huolehdittu mahdollisimman hyvin, jos vain sen terveydentila sallii tämän eikä kansanterveydelle ja ympäristölle aiheudu vaaraa.

12 artikla

1 Jäsenvaltioiden on luotava menettelyt, jotka tekevät mahdolliseksi, että itse kokeista tai tällaisia kokeita tekevistä henkilöistä annetaan tiedot etukäteen viranomaiselle.

2 Milloin eläintä aiotaan käyttää kokeeseen, joka aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa sille voimakasta ja todennäköisesti jatkuvaa kipua, kokeesta on annettava ilmoitus ja perustelu viranomaiselle tai siihen on saatava kyseisen viranomaisen nimenomainen lupa. Viranomaisen tulee ryhtyä asianmukaisiin oikeudellisiin tai hallinnollisiin toimiin, jos se ei ole vakuuttunut siitä, että koe on riittävän tärkeä ihmisten tai eläinten keskeisten tarpeiden kannalta.

13 artikla

1 Jäsenvaltioiden viranomaisten on saatujen lupapyyntöjen ja ilmoitusten perusteella sekä tehtyjen selvitysten perusteella kerättävä ja mahdollisuuksien mukaan määräajoin julkistettavia seuraavia tilastotietoja eläinten käyttämisestä kokeisiin:

- a) kokeisiin käytettyjen eläinten lukumäärät ja lajit;
- b) edellä 3 artiklassa tarkoitettuihin kokeisiin käytettyjen tiettyihin ryhmiin kuuluvien eläinten lukumäärät;
- c) lakisääteisissä kokeissa käytettyjen tiettyihin ryhmiin kuuluvien eläinten lukumäärät.

2 Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin mukaisesti toimitettujen kaupallisesti arkaluontoisten tietojen luottamuksellisuus säilyy.

14 artikla

Kokeiden suorittajilla ja niihin osallistujilla sekä kokeissa käytettävien eläinten hoitajien, mukaan luettuna valvontatehtävissä toimivat henkilöt, tulee olla asianmukaisesti koulutettuja ja päteviä.

Erityisesti kokeiden suorittajien tai kokeiden suorittamisen valvojen on täytynyt saada opastusta tehtävään kokeelliseen työhön liittyvällä tieteenalalla ja heidän täytyy pystyä käsittelemään ja hoitamaan koe-eläimiä; heidän on myös voitava osoittaa viranomaiselle, että he ovat saaneet riittävästi koulutusta tehtäviensä suorittamiseen.

15 artikla

Eläimiä kasvattavien ja toimittavien laitosten on oltava viranomaisen hyväksymiä tai rekisteröimiä ja niiden on täytettävä 5 ja 14 artiklan vaatimukset, paitsi kun 19 artiklan 4 kohdan tai 21 artiklan mukaisesti on myönnetty poikkeuslupa. Eläimiä toimittavan laitoksen tulee hankkia eläimiä vain niitä kasvattavasta laitoksesta tai toisesta eläimiä toimittavasta laitoksesta, paitsi milloin eläin on tuotu maahan laillisesti, eikä se ole villiintynyt tai irrallaan tavattu eläin. Eläimiä toimittavalle laitokselle voidaan viranomaisen määräämin edellytyksin myöntää yleinen tai erityinen poikkeuslupa viimeksi mainitusta säännöksestä.

16 artikla

Edellä 15 artiklassa tarkoitetun hyväksymisen tai rekisteröinnin yhteydessä tulee mainita laitoksen toiminnasta vastaava pätevä henkilö, jolle uskotaan laitoksen johtaminen tai sen johtamisen järjestäminen, laitoksessa kasvatettavien tai pidettävien eläinten asianmukainen hoito sekä 5 ja 14 artiklan vaatimusten noudattamisesta huolehtiminen.

17 artikla

1 Eläimiä kasvattavien ja toimittavien laitosten on pidettävä luetteloa myytyjen tai toimitettujen eläinten lukumääristä ja lajeista, myynti- tai toimituspäivistä, vastaanottajien nimistä ja osoitteista sekä kyseisessä eläimiä kasvattavassa tai toimittavassa laitoksessa kuolleiden eläinten lukumääristä ja lajeista.

2 Kukin viranomaisen määrää, millä tavoin 1 kohdassa tarkoitettujen laitosten toiminnasta vastaavan henkilön on pidettävä viranomaiselle esitettäviä luetteloita ja toimitettava ne sen käyttöön; luettelot on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan viimeisen luetteloon tehdyn merkinnän päivämäärästä ja viranomaisten edustajien on tarkastettava ne määrääjain.

18 artikla

1 Jokainen eläimiä kasvattavassa, toimittavassa tai käytävässä laitoksessa pidettävä koira, kissa tai apina on merkittävä yksilöidysti mahdollisimman kivuttomasti ennen vieroitusta, lukuun ottamatta 3 kohdassa tarkoitettuja tapauksia.

2 Merkitsemätön koira, kissa tai apina, joka otetaan laitokseen ensimmäistä kertaa vieroituksen jälkeen, on merkittävä mahdollisimman pian.

3 Jos koira, kissa tai apina siirretään 1 kohdassa tarkoitettua laitoksesta toiseen ennen vieroitusta eikä eläintä

sitä ennen voida käytännön syistä merkitä, vastaanottavan laitoksen on säilytettävä kaikki eläintä koskevat asiakirjat ja ennen kaikkea tiedot sen emosta, kunnes se voidaan merkitä.

4 Laitoksen on luetteloitava jokaisen koiran, kissan tai apinan tunnistamistiedot ja alkuperä.

19 artikla

1 Eläimiä käyttävien laitosten on oltava viranomaisen rekisteröimiä tai hyväksymiä. Eläimiä käyttävissä laitoksissa on oltava laitteet ja välineet, jotka soveltuvat niissä käytettävälle eläinlajeille ja tehtäville kokeille; ne on suunniteltava rakenteeltaan ja toiminnaltaan sellaisiksi, että kokeet voidaan suorittaa mahdollisimman tehokkaasti, tavoitteena johdonmukaisten tulosten saaminen mahdollisimman vähän eläimiä käyttäen ja tuottaen mahdollisimman vähän kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa.

2 Jokaisessa eläimiä käyttävässä laitoksessa:

- a) on nimettävä henkilöt, jotka ovat hallinnollisesti vastuussa eläinten hoidosta ja laitteiden toiminnasta;
- b) on oltava tarpeellinen määrä koulutettua henkilöstöä;
- c) on oltava asianmukaisesti järjestetty eläinlääkintähuolto;
- d) eläinlääkäri tai muu pätevä henkilö, tulisi olla käytettävissä antamaan neuvoja eläinten hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä.

3 Kokeita voidaan suorittaa eläimiä käyttävien laitosten ulkopuolella, kun viranomaisen on antanut siihen luvan.

4 Eläimiä käyttävissä laitoksissa saa kokeisiin käyttää ainoastaan niitä kasvattavista tai toimittavista laitoksista hankittuja eläimiä, paitsi milloin viranomaisen määräämin edellytyksin on myönnetty siitä yleinen tai erityinen poikkeus. Kasvatettuja eläimiä on käytettävä aina, kun se on mahdollista. Irrallaan tavattuja kotieläimiin kuuluvia eläinlajeja ei saa käyttää kokeissa. Tämän kohdan säännöksistä myönnettyä yleistä poikkeusta ei saa soveltaa kulkukoiriin ja -kissoihin.

5 Eläimiä käyttävien laitosten on pidettävä luetteloja kaikista käytettävistä eläimistä ja esitettävä ne aina, kun viranomaisen niin vaatii. Näissä luetteloissa on mainittava etenkin kaikkien hankittujen eläinten lukumäärä ja lajit, mistä ne on hankittu ja niiden saapumispäivä. Tällaiset luettelot on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan ja ne on annettava viranomaiselle tämän pyynnöstä. Viranomaisen edustajat tarkastavat eläimiä käyttävät laitokset määrääjain.

20 artikla

Kun eläimiä käyttävät laitokset kasvattavat eläimiä käytettäväksi kokeisiin niiden omista tiloissa, tarvitaan 15 ja 19 artiklaa sovellettaessa vain yksi rekisteröinti tai hyväksyntä. Laitosten on kuitenkin noudatettava tämän direktiivin eläimiä kasvattavia ja käyttäviä laitoksia koskevia säännöksiä.

21 artikla

Liitteessä I lueteltuihin lajeihin kuuluvien, kokeisiin käytettävien eläinten on oltava kasvatettuja eläimiä, paitsi milloin viranomaisen määräämin edellytyksin siitä on myönnetty yleinen tai erityinen poikkeus.

22 artikla

1 Kansallisen tai yhteisön terveys- ja turvallisuuslainsäädännön vaatimien kokeiden tarpeettoman päällekkäisyyden välttämiseksi jäsenvaltioiden on, mikäli mahdollista, hyväksyttävä toisen jäsenvaltion alueella suoritettujen kokeiden avulla saatujen tietojen oikeellisuus, paitsi milloin lisäkokeiden suorittaminen on tarpeen kansanterveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

2 Tässä tarkoituksessa jäsenvaltioiden on, milloin se on käytännössä mahdollista ja kuitenkin rajoittamatta olemassa olevien yhteisön direktiivien vaatimusten soveltamista, annettava komissiolle tietoja eläinkokeisiin liittyvästä lainsäädännöstään ja hallintokäytännöstään, mukaan luetuna vaatimukset, jotka on täytettävä ennen tuotteiden markkinoitua; niiden on myös toimitettava tosiasioihin perustuvia tietoja alueellaan suoritetuista kokeista, niitä varten annetuista luvista tai muista hallinnollisista seikoista.

3 Komissio perustaa pysyvän neuvon-antavan komitean, jossa on jäsenvaltioiden edustajat ja jonka tehtävänä on avustaa komissiota asianmukaisten tietojen vaihdon järjestämisessä ottaen samalla huomioon luottamuksellisuuden vaatimukset sekä avustaa komissiota muissa tämän direktiivin soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä.

23 artikla

1 Komission ja jäsenvaltioiden tulisi edistää tutkimusta sellaisten vaihtoehtoisten menetelmien kehittämiseksi ja hyväksymiseksi, joilla voitaisiin saada tasoltaan yhtä hyvää tietoa kuin se tieto, joka saadaan eläinkokeilla, mutta siten, että käytetään vähemmän eläimiä tai kivuttomampia menet-

telyjä, ja ryhtyä muihin sellaisiin toimiin, joita ne pitävät asianmukaisina tämän alan tutkimuksen edistämiseksi. Komission ja jäsenvaltioiden on valvottava koemenetelmien kehittymistä.

2 Komissio antaa kertomuksen vuoden 1987 loppuun mennessä mahdollisuudesta muuttaa olemassa olevassa yhteisön lainsäädännössä määrättyjä kokeita ja ohjeita ottaen huomioon 1 kohdassa tarkoitetut tavoitteet.

24 artikla

Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa tai ottaa käyttöön tiukempia toimenpiteitä kokeissa käytettävien eläinten suojelemiseksi tai eläinten kokeissa käyttämisen valvomiseksi ja rajoittamiseksi. Erityisesti jäsenvaltiot voivat vaatia ennakkoluvan 12 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti ilmoitetuille kokeille tai työohjelmille.

25 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet viimeistään 24 päivänä marraskuuta 1989. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2 Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset komissiolle.

26 artikla

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tällä alalla, ja toimitettava asianmukainen yhteenveto 13 artiklan säännösten nojalla kerätyistä tiedoista säännöllisesti, vähintään joka kolmas vuosi ja ensimmäisen kerran viiden vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksi antamisesta. Komissio laatii kertomuksen neuvostolle ja Euroopan parlamentille.

27 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 24 päivänä marraskuuta 1986.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

W. WALDEGRAVE

LIITE I

LUETTELO KOE-ELÄIMISTÄ, JOITA 21 ARTIKLA KOSKEE

— Hiiri	<i>Mus musculus</i>
— Rotta	<i>Rattus norvegicus</i>
— Marsu	<i>Cavia porcellus</i>
— Kultahamsteri	<i>Mesocricetus auratus</i>
— Kaniini	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
— Apinat	
— Koira	<i>Canis familiaris</i>
— Kissa	<i>Felis catus</i>
— Viiriäinen	<i>Coturnix coturnix</i>

LIITE II

ELÄINTEN SÄILYTYSTÄ JA HOITOA KOSKEVIA OHJEITA

(direktiivin 5 artikla)

JOHDANTO

- 1 Euroopan talousyhteisön neuvosto on päättänyt, että tämän direktiivin tavoitteena on kokeellisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelemista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen niiden erojen poistamiseksi, jotka nykyään saattavat vaikuttaa yhteismarkkinoiden toimintaan. Yhdenmukaistamisella tulisi varmistaa, että näitä eläimiä hoidetaan asianmukaisesti, eikä niille aiheuteta tarpeettomasti kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa, ja milloin tämä on välttämätöntä, nämä rajoitetaan mahdollisimman vähäisiksi.
- 2 Joskin kokeita jonkin verran suoritetaan kenttäolosuhteissa vapaana eläville luonnonvaraisille villieläimille, tällaisten kokeiden määrä on suhteellisen pieni. Valtaosa kokeisiin käytettävistä eläimistä on käytännön syistä säilytettävä jonkinasteisessa fyysisessä valvonnassa tiloissa, jotka vaihtelevat ulkoaitauksista koe-eläinlaitoksen pieneläinhäkkeihin. Tässä tilanteessa on lukuisia, selvästi vastakkaisia etuja. Toisaalta eläimen liikunnantarvetta, sosiaalisia suhteita ja muita elämänmuotoja on pakko rajoittaa, ja toisaalta kokeen suorittaja ja hänen avustajansa edellyttävät voivansa täysin hallita eläintä ja sen ympäristöä. Tässä ristiriitatilanteessa tarpeille joskus voidaan antaa toissijainen huomio.
- 3 Näistä syistä tämän direktiivin 5 artiklassa säädetään, että: "Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että eläinten yleisessä hoidossa ja säilytyksessä:
 - a) kaikilla koe-eläimillä on säilytyspaikka, niiden terveyden ja hyvinvoinnin edellyttämä ympäristö, ainakin jonkin verran liikkumatilaa, ruokaa, vettä ja hoitoa;
 - b) koe-eläimen fysiologisten ja etologisten tarpeiden tyydyttämistä koskevat rajoitukset ovat niin vähäiset kuin mahdollista".
- 4 Tässä liitteessä annetaan nykyiseen tietämykseen ja käytäntöön perustuvia ohjeita eläinten säilytystä ja hoitoa varten. Edellä 5 artiklassa annettuja peruseräitä selitetään ja täydennetään. Tarkoituksena on siten auttaa viranomaisia, laitoksia ja yksittäisiä henkilöitä toteuttamaan tämän direktiivin tavoitteita tässä asiassa.
- 5 Ilmaisulla 'hoito' kokeessa käytettävän tai käytettäväksi aiotun eläimen yhteydessä tarkoitetaan kaikkia ihmisen ja eläimen välisiä suhteita. Sen päämerkitys tarkoittaa niiden ihmisen käyttöönsä ottamien aineellisten ja henkisten resurssien summaa, joilla hän pyrkii saattamaan ja pitämään eläimen sellaisessa fyysisessä ja henkisessä tilassa, että kokeen sille aiheuttama kärsimys on pienin mahdollinen ja se suoriutuu kokeesta parhaalla mahdollisella tavalla. Hoito alkaa siitä hetkestä, jona eläimen käytöstä kokeeseen päätetään, ja jatkuu siihen saakka, kunnes asianomainen laitos kokeen päätyttyä lopettaa sen humaania menetelmää käyttäen tai muutoin hävittää sen direktiivin 9 artiklan mukaisesti.
- 6 Liitteessä pyritään antamaan ohjeita eläinten asianmukaisten säilytystilojen suunnittelusta. Käytössä on kuitenkin useita koe-eläinten kasvatus- ja säilytysmenetelmiä, jotka eroavat toisistaan pääasiassa mikrobiologisen ympäristön säätelyn suhteen. On muistettava, että hoitohenkilökunta joissakin tapauksissa, varsinkin aggressiivisten eläinten ollessa kyseessä, joutuu päättämään eläimen luonteesta ja kunnosta, ettei suositeltu tilakoko kenties ole riittävä. Mainitunlaisten tilanteiden vaatimukset olisivatkin otettava huomioon tämän liitteen ohjeita sovellettaessa. Lisäksi on tarpeen tehdä selväksi ohjeiden oikeudellinen asema. Päävastoin kuin itse direktiivin säännökset ohjeet eivät ole sitovia; ne ovat suosituksia, joita noudatetaan harkinnan mukaan ja joiden tarkoituksena on ohjata sellaiseen käytäntöön ja sellaisiin standardeihin, jotka kaikkien osapuolien tulisi tunnollisesti pyrkiä saavuttamaan. Siksi tekstissä käytetään muotoa "tulisi" niissäkin kohden, missä "täytyy" näyttäisi oikeammalta. On esimerkiksi itsestään selvää, että ruokaa ja vettä täytyy olla saatavilla (ks. 3.7.2 ja 3.8).
- 7 Lopuksi, olemassa olevia eläinsuojia ei käytännön ja taloudellisista syistä tarvitse korvata uusilla ennen kuin entiset ovat käyneet huonokuntoisiksi tai muuten käyttökelvottomiksi. Siihen saakka, kun tilojen uusiminen näiden ohjeiden mukaisiksi on toteutettu, ohjeita tulisi mahdollisuuksien mukaan noudatettava säätelemällä eläinten lukumäärää ja kokoa olemassa olevissa häkeissä ja karsinoissa.

MÄÄRITELMÄT

Direktiivin 2 artiklassa esitettyjen määritelmien lisäksi tässä liitteessä tarkoitetaan:

- a) 'säilytystilalla' tilaa, jossa eläimiä yleensä pidetään kasvatettavana ja säilytettävänä tai kokeen aikana;
- b) 'häkillä' pysyvää kiinteää tai liikuteltavaa, umpiseinien ja ainakin yhdeltä sivulta kaltereiden, metalliverkon tai tarvittaessa muun verkon ympäröimää säiliötä, jossa säilytetään tai kuljetetaan yhtä tai useampaa eläintä; liikkumatilaa eläinten määrän ja säiliön koon mukaan jää suhteellisen vähän;
- c) 'karsinalla' esimerkiksi seinin, kalterein tai metalliverkoin suljettua tilaa, jossa säilytetään yhtä tai useampaa eläintä; liikkumatilaa eläinten määrän ja karsinan koon mukaan jää yleensä enemmän kuin häkissä;
- d) 'juoksutarhalla' usein pysyvien rakennusten ulkopuolella olevaa, esimerkiksi aidoin, muurein, kalterein tai metalliverkoin ympäröityä aluetta, johon häkissä tai karsinassa säilytettävät eläimet päästetään määräjoihin vapaasti liikkumaan etologisten ja fysiologisten tarpeidensa kuten liikunnantarpeen mukaan;
- e) 'pilttuulla' pientä kolmelta sivulta suljettua tilaa, jossa tavallisesti on rehuteline ja sivuseinät ja jossa yhtä tai kahta eläintä voidaan pitää kytkettynä.

1 FYYSISET TILAT

1.1 Toiminta ja yleissuunnittelu

- 1.1.1 Kaikki tilat tulisi suunnitella sillä tavoin, että ne tarjoavat niissä säilytettävälle eläinlajille sopivan ympäristön. Tilat olisi myös suunniteltava siten, että asiattomien pääsy tiloihin estyy.

Laajempiin rakennuskokonaisuuksiin kuuluvat tilat tulisi edelleen suojata tarvittavin rakentein ja järjestelyin, joilla rajoitetaan sisäänkäyntiä ja estetään asiaton liikkuminen tiloissa.

- 1.1.2 On suositeltavaa laatia tiloja varten huoltosuunnitelma, jotta varusteiden puutteellisuudelta vältyttäisiin.

1.2 Säilytystilat

- 1.2.1 Tilojen säännöllinen ja tehokas puhdistus sekä tyydyttävän hygieenisen tason säilyttäminen tulisi turvata kaikin tarpeellisin toimenpitein. Kattojen ja seinien tulisi olla iskunkestäviä ja niiden pintojen sileitä, vettä läpäisemättömiä ja helposti pestäviä. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää ovien, kanavien, putkien ja kaapeleiden liitoskohtiin. Jos tiloissa on ovia ja ikkunoita, ne tulisi rakentaa tai suojata siten, että ulkopuoliset eläimet eivät pääse sisälle. Tarvittaessa oveen voidaan asentaa tarkastusikkuna. Lattioiden tulisi olla sileitä ja vettä läpäisemättömiä; niiden pinnan tulisi olla helposti pestävä, mutta ei liukas, ja kestää vaurioitumatta telineiden ja muun raskaan kaluston paino. Jos tiloissa on viemäreitä, ne tulisi asianmukaisesti peittää ja suojata siten, etteivät eläimet pääse niihin käsiksi.

- 1.2.2 Tiloissa, joissa eläimet liikkuvat vapaasti, seinien ja lattioiden pintamateriaalin tulisi olla erityisen hujaa kestääkseen eläinten ja puhdistuksen aiheuttamaa kovaa kulutusta. Materiaali ei saa olla eläinten terveydelle vahingollista eikä myöskään senlaatuista, että eläimet voivat vahingoittaa itseään. Tällaisten tilojen viemäröinti on suositeltavaa. Kaikki laitteet ja varusteet on suojattava siten, että eläimet eivät voi vaurioittaa niitä tai vahingoittaa niistä. Ulkotarhoissa tulisi ryhtyä toimenpiteisiin yleisön ja eläinten tarhaan pääsyn estämiseksi.

- 1.2.3 Kotieläinten (nautojen, lampaiden, vuohien, sikojen, hevosten, siipikarjan jne.) säilytykseen tarkoitettujen tilojen tulisi olla ainakin Euroopan yleissopimuksen maataloutta varten pidettävien eläinten suojelusta sekä kansallisen eläinlääkintä- ja muiden viranomaisten määräysten alaisia.

- 1.2.4 Valtaosa säilytystiloista on suunniteltu jyrssiöitä varten. Usein niitä kuitenkin voidaan käyttää kookkaampien eläinlajien säilyttämiseen. Yhteensopimattomien lajien sijoittamista samoihin tiloihin tulisi välttää.

- 1.2.5 Säilytystiloissa tulisi tarvittaessa olla varusteet pienehköjen kokeiden ja käsittelyjen suorittamiseen.

1.3 Laboratoriot ja yleis- sekä erityiskoetilat

- 1.3.1 Eläimiä kasvattavissa tai toimittavissa laitoksissa tulisi olla sopivat varusteet eläinlähetyksen saattamiseksi lähetyksuntoon.

- 1.3.2 Kaikissa laitoksissa tulisi myös olla vähintään sellaiset laboratoriovarusteet, joilla voidaan suorittaa yksinkertaisia diagnostisia kokeita, ruumiinavauksia tai ottaa näytteitä muualla suoritettavia tarkempia laboratoriotutkimuksia varten.
- 1.3.3 Eläinten vastaanotossa tulisi varautua esimerkiksi karanteenin käyttöön, jotta laitokseen saapuvat uudet eläimet eivät aiheuta vaaraa tiloissa ennestään oleville eläimille. Yleis- ja erityiskoehuoneita tulisi olla käytettävissä siltä varalta, että kokeita tai havainnointia ei ole suositeltavaa suorittaa eläinten säilytystiloissa.
- 1.3.4 Sairaiden tai vammautuneiden eläinten säilyttämiseen muista erillään tulisi varata asianmukaiset tilat.
- 1.3.5 Tarvittaessa tulisi varustaa yksi tai useampia erillisiä leikkaussaleja riittävien laittein kirurgisten kokeiden tekemiseen aseptisissä olosuhteissa. Tarpeen mukaan tulisi varata myös tilat leikkauksen jälkeiseen hoitoon.
- 1.4 **Aputilat**
- 1.4.1 Ruoa säilyttämiseen tarkoitettujen varastotilojen tulisi olla viileitä, kuivia sekä tuhoeläimiltä ja hyönteisiltä suojattuja, kuivikevarastojen kuivia sekä tuhoeläimiltä ja hyönteisiltä suojattuja. Muut aineet, jotka voivat olla saastuneita tai muulla tavoin vaarallisia, tulisi varastoida erikseen.
- 1.4.2 Puhtaiden häkkien, välineiden ja muiden varusteiden säilyttämiseen tulisi varata varastotilat.
- 1.4.3 Puhdistus- ja pesutilat tulisi mitoittaa riittävän suuriksi, jotta niihin voidaan sijoittaa käytettyjen välineiden sterilointiin ja puhdistukseen tarvittavat laitteet. Puhdistusprosessi tulisi suunnitella siten, että puhtaiden ja käytettyjen välineiden linjat ovat erillään, jotta puhdistetut välineet eivät pääse likaantumaan. Seinien ja lattioiden pintamateriaalien tulisi olla kyllin kestäviä ja ilmanvaihdon riittävän tehokas poistamaan liikalämmön ja -kosteuden.
- 1.4.4 Ruhojen ja eläinten jätteiden hygieeniseen säilyttämiseen ja hävittämiseen tulisi varata tilat. Jollei jätteiden poltto laitoksen alueella ole mahdollista tai suotavaa, jätteet tulisi sopivin järjestelyin turvallisesti hävittää paikallisia määräyksiä ja säännöksiä noudattaen. Erityistä varovaisuutta tulisi noudattaa erittäin myrkyllisten tai radioaktiivisten jätteiden suhteen.
- 1.4.5 Kulkutilat tulisi suunnitella ja rakentaa eläinten säilytystilojen standardeja vastaaviksi. Käytävien tulisi olla riittävän leveitä siirrettävän kaluston vaivattomaan kuljetukseen.

2 SÄILYTYSTILOJEN HUONEILMASTO JA SEN SÄÄTELY

2.1 Ilmanvaihto

- 2.1.1 Säilytystiloissa tulisi olla asianmukainen, säilytettävien eläinlajien tarpeita vastaava ilmanvaihtojärjestelmä. Ilmanvaihdon tarkoitus on tuottaa raitista ilmaa sekä poistaa hajuja, haitallisia kaasuja, pölyä ja kaikenlaisia infektioiden aiheuttajia. Sen tulee myös poistaa liikalämpö ja kosteus.
- 2.1.2 Huoneilman tulisi vaihtua lyhyin väliajoin. Sopivana nopeutena pidetään yleensä ilman vaihtumista 15–20 kertaa tunnissa. Joissakin tapauksissa, kun eläinten määrä on pieni, 8–10 kertaa tunnissa saattaa kuitenkin olla riittävä vaihtumisnopeus tai koneellista ilmanvaihtoa ei kenties lainkaan tarvita. Toisaalta joissakin tapauksissa saatetaan tarvita paljon tehokkaampaa ilmanvaihtoa. Puhdistamattoman poistoilman uudelleen kierrätystä tulisi aina välttää. On kuitenkin korostettava, ettei paraskaan ilmanvaihtojärjestelmä korvaa tilojen huonosti hoidettua tai laiminlyötyä puhtaanapitoa.
- 2.1.3 Ilmanvaihtojärjestelmä tulee suunnitella siten, ettei se aiheuta haitallista vetoa.
- 2.1.4 Tupakointi tulisi kieltää tiloissa, joissa on eläimiä.

2.2 Lämpötila

- 2.2.1 Taulukossa 1 on esitetty lämpötilan suositeltavat ohjearvot. On huomattava, että arvot on laskettu vain täysikasvuisten normaalikuntoisten eläinten mukaan. Vastasyntyneiden ja nuorten eläinten säilytyksessä on lämpötilaa usein tuntuvasti kohotettava. Tilojen lämpötilaa tulisi säädellä sen mukaan kuin eläinten omassa lämmönsäätelyssä mahdollisesti tapahtuu muutoksia fysiologisten erikoisolosuhteiden tai tehtyjen kokeiden vaikutuksesta.
- 2.2.2 Euroopan ilmasto-oloissa saattaa olla välttämätöntä sisällyttää ilmanvaihtojärjestelmään sekä tuloilman lämmitys että sen jäähdytys.
- 2.2.3 Eläimiä käytävissä laitoksissa säilytystilojen tarkka lämmönsäätely saattaa olla välttämätön, koska ympäristön lämpötila on fyysikaalinen tekijä, joka vaikuttaa olennaisesti eläinten aineenvaihduntaan.

2.3 Kosteus

Ilman suhteellisen kosteuden suuret vaihtelut ovat eläinten terveydelle ja hyvinvoinnille haitallisia. Sen vuoksi on suositeltavaa, että ilman suhteellinen kosteus säilytystiloissa säädetään kyseisille eläinlajeille sopivaksi, normaalitasoon ollessa 55 prosenttia $\pm$ 10 prosenttia. Ilman suhteellinen kosteus ei saisi pitkäaikaisesti alittaa 40 prosenttia eikä ylittää 70 prosenttia.

2.4 Valaistus

Ikkunattomissa huoneissa tulee ehdottomasti olla säädettävä valaistus, joka vastaa sekä eläinten biologisia tarpeita että asianmukaiselle työympäristölle asetettavia vaatimuksia. Valaistuksen voimakkuutta sekä valon ja pimeyden vaihtelua on myös voitava säädellä. Albiinoeläinten säilytyksessä on otettava huomioon niiden valoherkkyys (ks. myös 2.6).

2.5 Melu

Melu saattaa aiheuttaa huomattavaa haittaa eläinten säilytyksessä. Säilytys- ja koetilat tulisi eristää voimakkaista äänilähteistä sekä korvin kuultavien että korkeampien taajuuksien alueella, jotta välttyttäisiin häiriöiltä eläinten käyttäytymisessä ja elintoiminnoissa. Äkillinen melu saattaa aiheuttaa huomattavia elintoimintojen muutoksia, mutta koska sitä ei useinkaan voida välttää, jatkuva kohtuullinen perusäänitaso kuten hiljainen taustamusiikki saattaa joskus olla tarkoituksenmukainen säilytys- ja koetiloissa.

2.6 Hälytysjärjestelmät

Tilat, joissa säilytetään suuria määriä eläimiä, ovat vaaroille alttiita. Siksi suositellaan hälytyslaitteiden asentamista tällaisiin tiloihin tulipalon ja asiattomien pyrkijöiden varalta. Ilmanvaihtojärjestelmän tekniset viat tai katkot voivat tukehtumisen tai liikalämmityksen kautta myös aiheuttaa eläimille kärsimystä tai jopa kuoleman. Vähemmän vakavissa tapauksissa haitta saattaa kohdistua kokeeseen, joka epäonnistuu ja on siten toistettava. Lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän yhteyteen on asennettava riittävät valvontalaitteet, joiden avulla henkilökunta voi seurata laitteiston yleistä toimintaa. Tarvittaessa tulisi olla käytettävissä varavoimanlähde, jolla eläimille välttämättömät toiminnot ja valaistus voidaan pitää yllä laitteiston vaurioituessa tai sähkökatkojen aikana. Selvät ohjeet vaaratilanteiden varalta tulisi asettaa näkyvästi esille. Kala-altaisiin suositellaan asennettavaksi hälytyslaitteet siltä varalta, että vedensaanti häiriytyy. Olisi huolehdittava siitä, että hälytyslaitteiden toiminnasta aiheutuu eläimille mahdollisimman vähän haittaa.

3 HOITO**3.1 Terveys**

3.1.1 Laitoksen toiminnasta vastaavan henkilön tulisi huolehtia, että eläinlääkäri tai muu pätevä henkilö säännöllisesti tarkastaa eläimet sekä niiden säilytystilat ja hoidon.

3.1.2 Henkilöstön terveydestä ja hygieniasta tulisi asianmukaisesti huolehtia ottaen huomioon eläimille näistä mahdollisesti aiheutuvaa vaaraa.

3.2 Kiinniotto

Villieläinten kiinniotto tulisi sallia ainoastaan humaaneja menetelmiä käyttäen, ja kiinniottajina tulisi olla vain kokeneet henkilöt, jotka tarkoin tuntevat kohteena olevien eläinten tavat ja asuinalueet. Jos pyydystämisen yhteydessä täytyy käyttää nukutus- tai muuta lääkeainetta, lääkkeen antajana tulisi olla eläinlääkäri tai muu pätevä henkilö. Kaikki vakavasti loukkaantuneet eläimet tulisi viipymättä saattaa eläinlääkärin hoitoon. Jos eläinlääkärin käsityksen mukaan eläin ei voi säilyä hengissä kärsimättä kipua tai tuskaa, se tulisi välittömästi lopettaa humania menetelmää käyttäen. Jollei paikalla ole eläinlääkäreitä, jokainen eläin, joka saattaa olla vakavasti vahingoittunut, tulisi välittömästi lopettaa humania menetelmää käyttäen.

3.3 Pakkaus ja kuljetusolot

Kuljetus on epäilemättä eläimille aina rasittava kokemus, jota tulisi mahdollisuuksien mukaan helpottaa. Kuljetettavaksi tarkoitettujen eläinten tulisi olla hyväkuntoisia, ja lähettäjän tehtävä on varmistua siitä, että näin on asianlaita. Sairaita tai muutoin huonokuntoisia eläimiä ei koskaan saisi kuljettaa, ellei matka ole hoidon tai taudinmäärityksen kannalta välttämätön. Erikoisesti tulisi huolehtia kantoajan loppupuolella olevista tiineistä naaraseläimistä. Naaraseläimiä, jotka todennäköisesti synnyttäisivät matkan aikana, tai joiden synnytyksestä on kulunut enintään 48 tuntia, ei saa kuljettaa eikä myöskään niiden poikasia. Lähettäjän ja kuljettajan tulisi kaikin mahdollisin varokeinoin pyrkiä estämään pakkaamisen, kuormauksen ja kuljetuksen eläimille aiheuttama tarpeeton kärsimys, joka johtuu puutteellisesta ilmanvaihdosta, liian korkeista tai liian matalista lämpötiloista, ravinnon ja veden puutteesta, pitkistä

viivytyksistä jne. Vastaanottajalle tulisi toimittaa asianmukaiset tiedot kuljetuksen yksityiskohdista ja tarvittavista asiakirjoista, jotta lähetysten vastaanotto ja käsittely määränpäässä voivat tapahtua nopeasti. On muistettava, että eläinten kansainvälisten kuljetusten osalta on sovellettava direktiivejä 77/489/ETY ja 81/389/ETY; samoin suositellaan kunkin maan lainsäädännön ja määräysten sekä Kansainvälisen ilmakuljetusliiton (IATA) ja Eläinten ilmakuljetusliiton (AATA) eläviä eläimiä koskevien määräysten tarkkaa noudattamista.

3.4 Vastaanotto ja purkaminen

Eläinlähetyksen vastaanotossa ja purkamisessa tulisi välttää tarpeetonta viivytyä. Tarkastuksen jälkeen eläimet tulisi siirtää puhtaisiin hakeihin tai karsinoihin, ja niille tulisi tarvittaessa antaa ruokaa ja vettä. Sairaita tai muuten huonokuntoisia eläimiä tulisi huolellisesti tarkkailla muista erillään. Eläinlääkärin tai muun pätevän henkilön tulisi tutkia ne ja niiden tulisi saada tarvittava hoito mahdollisimman nopeasti. Eläimet, joiden paranemisesta ei ole toiveita, tulisi välittömästi lopettaa humanitaarista menetelmää käyttäen. Viimeiseksi kaikki vastaanotetut eläimet on rekisteröitävä ja merkittävä yleissopimuksen 17, 18 ja 19 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Kuljetuslaatikot olisi välittömästi hävitettävä, ellei niiden perusteellinen puhdistus ole mahdollista.

3.5 Karanteeni, eristys ja totuttaminen

3.5.1 Karanteenin tarkoitus on:

- a) suojella muita laitoksessa olevia eläimiä;
- b) suojella ihmisiä ihmiseen tarttuvien eläintautien infektioilta;
- c) edistää hyvää tieteellistä käytäntöä.

Jollei laitokseen otettavien eläinten terveydentila ole tyydyttävä, on suositeltavaa pitää niitä jonkin aikaa karanteenissa. Joissakin tapauksissa, esimerkiksi raivotaudin leviämisen estämiseksi, karanteenin pituudesta määrätään sopimusvaltion omista säädöksissä. Muutoin karanteenin pituus vaihtelee, ja pätevän henkilön, yleensä laitoksen nimeämän eläinlääkärin, tulisi olosuhteiden mukaan päättää sen kestosta (ks. myös taulukko 2).

Karanteeniaikana voidaan eläimiä käyttää kokeisiin, mikäli ne ovat mukautuneet uuteen ympäristöönsä eivätkä aiheuta merkittävää vaaraa muille eläimille tai ihmisille.

3.5.2 On suositeltavaa varata tilaa sellaisten eläinten eristämiseen, joissa havaitaan tai epäillään sairauden oireita ja jotka saattaisivat aiheuttaa vaaraa muille eläimille tai ihmisille.

3.5.3 Vaikka eläinten terveydentila todetaankin hyväksi, on tarkoituksenmukaista antaa niille jonkin verran sopeutumisajaa, ennen kuin niitä käytetään kokeisiin. Vaadittavan ajan pituus riippuu useista seikoista, kuten eläinten kestävästä rasituksesta, jota puolestaan säätelevät useat tekijät, esimerkiksi kuljetuksen pituus ja eläimen ikä. Pätevän henkilön tulee päättää sopeutumisajan pituudesta.

3.6 Häkeissä pitäminen

3.6.1 Eläinten säilytystilat voidaan karkeasti jakaa kahteen päätyyppiin:

Ensinnäkin eläimiä kasvattavissa, toimittavissa ja käytävissä biolääketieteellisissä laitoksissa noudatetaan järjestelmää, joka on kehitetty jysijöiden ja kaniin, lihansyöjien, lintujen ja apinoiden sekä joskus myös märehijöiden, sikojen ja hevosten säilyttämiseen. Ohjeita näille eläimille sopivien häkkien, karsinoiden, juoksu- ja pilttuiden koosta on esitetty taulukoissa 3–13. Lisäohjeita häkkien vähimmäispinta-aloista on kuvioissa 1–7. Vastaavanlaisia ohjeita häkeissä pidettävien eläinten sopivan lukumäärän arvioimiseksi on esitetty kuvioissa 8–12.

Toiseksi on olemassa järjestelmä, jota usein käyttävät vain maataloudessa pidettäville tai muille suurille eläimille kokeita tekevät laitokset. Kyseisissä laitoksissa tulisi eläimille olla vähintään voimassa olevien eläinlääkintästandardien edellyttämät tilat.

3.6.2 Häkkeitä ja karsinoita ei pidä valmistaa eläinten terveydelle vahingollisesta materiaalista, ja ne tulisi suunnitella siten, että eläimet eivät voi vahingoittaa itseään. Kertakäyttöisiä häkkeitä lukuun ottamatta häkkit tulisi valmistaa kestävästä, puhdistus- ja sterilointitekniikan mahdollistavasta materiaalista. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää häkkien ja karsinoiden pohjiin, jotka tulisi suunnitella eläinlajeja ja eläinten ikää vastaaviksi siten, että eritteet voidaan helposti poistaa.

3.6.3 Karsinat tulisi suunnitella eläinlajin hyvinvoinnin kannalta tarkoituksenmukaisesti. Eläimen tulisi karsinassa voida tyydyttää tietyt etologiset tarpeensa (kuten kiipeily, piiloutuminen tai tilapäisen suojautumisen tarve), ja karsinan tulisi olla tehokkaasti puhdistettavissa sekä varjella eläintä joutumasta kosketukseen muiden eläinten kanssa.

3.7 Ruokinta

- 3.7.1 Ruoan valinnassa, tuotannossa ja valmistuksessa tulisi ryhtyä toimiin kemiallisen, fysikaalisen ja mikrobiologisen saastumisen estämiseksi. Rehu tulisi pakata tiiviisiin suljettuihin pusseihin, joihin on tarvittaessa merkitty valmistuspäivä. Pakkauksessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa tulisi myös välttää ruoka-aineiden saastumista, pilaantumista tai tuhoutumista. Varastojen tulisi olla viileitä, pimeitä, kuivia sekä tuhoeläimiltä ja hyönteisiltä suojattuja. Nopeasti pilaantuvat rehut, kuten lehdesrehut, vihannekset, hedelmät, liha, kala jne. tulisi säilyttää kylmävarastossa, jääkaapissa tai pakastimessa.

Kaikki syöttöastiat, kaukalot ja muut syöttölaitteet tulisi säännöllisesti puhdistaa ja tarvittaessa steriloida. Jos rehu on kosteata tai siihen helposti pääsee vettä, virtsaa tms, päivittäinen puhdistus on välttämätön.

- 3.7.2 Ruokintamenetelmä voi vaihdella eläinlajin mukaan, mutta sen tulisi tyydyttää eläimen fysiologiset tarpeet. Jokaisen eläimen saatavilla tulisi olla rehua.

3.8 Vesi

- 3.8.1 Jokaisen eläimen saatavilla tulisi aina olla puhdasta juomavettä. Kuljetuksen aikana vesi voidaan antaa kosteassa rehussa. Veden mukana kulkeutuu kuitenkin mikro-organismeja, jonka vuoksi veden saanti tulisi järjestää siten, että tästä aiheutuva vaara on mahdollisimman pieni. Yleisesti käytetään kahta menetelmää, juomapulloja ja juottoautomaatteja.

- 3.8.2 Pulloja käytetään usein pieneläinten kuten jyräjoiden ja kaniin juottamiseen. Käytettävien pullojen materiaalin tulisi olla läpinäkyvää, jotta niiden sisältöä voidaan tarkkailla. Pullon tulisi olla avarasuinen, jotta se voidaan helposti ja tehokkaasti puhdistaa, ja jos materiaali on muovista, siitä ei saa liueta mitään. Korkkien, sulkimien ja putkien tulisi myös olla helposti puhdistettavia ja steriloitavia. Kaikki pullot ja lisälaitteet tulisi hajottaa osiin, puhdistaa ja steriloida sopivin ja säännöllisin väliajoin. Pullot tulisi mieluummin vaihtaa puhtaisiin steriloituihin pulloihin kuin täyttää uudelleen eläinten säilytystiloissa.

- 3.8.3 Onnettomuuksien ja tartuntojen välttämiseksi juottoautomaatit tulisi säännöllisesti tarkistaa, huoltaa ja huuhdella. Kiinteäpohjaisissa häkeissä tulisi huolehtia tulvanvaaran estämisestä. Laitteiston säännöllinen bakteriologinen testaus on myös välttämätön veden laadun tarkkailemiseksi.

- 3.8.4 Vesilaitoksen vedessä on mikro-organismeja, joita tavallisesti pidetään vaarattomina, ellei kyseessä ole mikrobiologisesti laatuarkkailtu eläinlaji. Tällöin vesi tulisi käsitellä ennen käyttöä. Vesilaitosten jakama vesi on yleensä kloorattu mikro-organismien kasvun estämiseksi. Klooraus ei kuitenkaan aina riitä estämään eräiden mahdollisten taudinaiheuttajien kasvua (esim. *Pseudomonas*). Mahdollisia lisätoimia toivottuun tulokseen pääsemiseksi voisivat olla veden klooripitoisuuden tai happamuuden lisääminen.

- 3.8.5 Kalojen, sammakkoeläinten ja matelijoiden happamuuden, kloorin ja muiden kemikaalien sieto vaihtelee suuresti lajista toiseen. Siksi tulisi varautua säätämään akvaarioiden ja säiliöiden veden laatu kulloinkin kyseessä olevan lajin tarpeiden ja sietokyvyn mukaiseksi.

3.9 Kuivikkeet

Kuivikkeiden tulisi olla kuivia, imukykyisiä, pölyämättömiä ja myrkyttömiä sekä puhtaita taudinaiheuttajista, tuhoeläimistä ja muista saasteista. Erikoisesti tulisi varoa käyttämästä kuivikkeena kemiallisesti käsitellystä puusta valmistettua sahajauhoa tai muuta kuivikeainetta. Jotkut teollisuuden sivutuotteet tai jätteet, kuten paperisilppu, soveltuvat kuitenkin kuivikkeiksi.

3.10 Liikunta ja käsittely

- 3.10.1 Suositeltavaa on antaa eläimille tilaisuus liikuntaan aina kun se on mahdollista.

- 3.10.2 Eläimen käyttäytyminen kokeen aikana riippuu suuresti sen ihmistä kohtaan tuntemasta luottamuksesta, jota tulisi kehittää. Villieläimistä ei luultavasti koskaan tule ihanteellisia koe-eläimiä. Syntymästään saakka ihmiseen tottuneen kesyn eläimen suhteen tilanne on toinen. Olemassa olevaa luottamussuhdetta tulisi kuitenkin pitää yllä. Siksi on suositeltavaa olla jatkuvasti kosketuksessa eläinten kanssa, jotta ne tottuvat ihmisen läsnäoloon ja toimintaan. Mikäli mahdollista pitäisi varata aikaa eläimille puhumiseen, niiden käsittelyyn ja sukimiseen. Henkilökunnan tulisi eläinten kanssa työskennellessään käyttäytyä ystävällisesti ja lempeästi mutta lujasti.

3.11 Puhtaanapito

- 3.11.1 Tilojen yleistaso riippuu olennaisesti hyvästä hygieniasta. Kuivikkeiden vaihdosta häkeissä ja karsinoissa tulisi antaa selvät ohjeet.

- 3.11.2 Laitoksiin tulisi luoda asianmukainen käytäntö, joka koskee häkkien, laitteiden, pullojen ja muiden välineiden säännöllistä puhdistusta, pesua ja tarvittaessa sterilointia. Säilytys-, pesu- ja varastotilojen puhtaus ja järjestys tulisi myös pitää hyvin korkeatasoisena.
- 3.11.3 Ulkokarsinoiden, -häkkien ja juoksutarhojen pohjat tulisi säännöllisesti puhdistaa ja tarvittaessa uusia, jotta niihin ei pesiä tartunnan aiheuttajia ja loisia.

3.12 **Humaani lopetusmenetelmä**

- 3.12.1 Kaikki humanit lopetusmenetelmät edellyttävät asiantuntemusta, joka voidaan saada vain asianmukaisella koulutuksella.
- 3.12.2 Syvässä tajuttomuuden tilassa olevan eläimen veri voidaan laskea pois, mutta ilman anestesiaa ei tulisi käyttää lääkkeitä, jotka halvauttavat lihakset ennen tajunnan menetystä, eikä kuraren tavoin vaikuttavia lääkkeitä eikä myöskään sähkölopetusta ilman että virta kulkee aivojen kautta.

Ruhoa ei tulisi hävittää ennen kuin kuolonkankeus on todettavissa.

TAULUKKO 1

Ohjeet säilytystilojen lämpötiloista

(häkit, karsinat tai sisäjuoksutarhat)

Laji tai lajiryhmä	Suosittelava lämpötila-alue °C
Uuden maailman apinat	20–28
Hiiri	20–24
Rotta	20–24
Syyrian kultahamsteri	20–24
Gerbiili	20–24
Marsu	20–24
Vanhan maailman apinat	20–24
Viiriäinen	20–24
Kaniini	15–21
Kissa	15–21
Koira	15–21
Hilleri	15–21
Siipikarja	15–21
Kyyhkynen	15–21
Sika	10–24
Vuohi	10–24
Lammas	10–24
Nauta	10–24
Hevonen	10–24

Huomaa: Erikoistapauksissa, kuten hyvin nuorten tai karvattomien eläinten säilytystiloissa lämpötilan on usein oltava edellä mainittua suositusta korkeampi.

TAULUKKO 2

Ohjeet paikallisille karanteeniajoille

Huomaa: Maahan tuotujen eläinten karanteeniaika riippuu jäsenvaltioiden omista säännöksistä. Pätevän henkilön, yleensä laitoksen nimeämän eläinlääkärin, tulisi olosuhteiden mukaan päättää paikallisen karanteenin kestosta.

Laji	päivää
Hiiri	5–15
Rotta	5–15
Gerbiili	5–15
Marsu	5–15
Syyrian kultahamsteri	5–15
Kaniini	20–30
Kissa	20–30
Koira	20–30
Apinat	40–60

TAULUKKO 3

Ohjeet pienten jyrsijöiden ja kaniinien häkeissä pitämiseksi

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Laji	Vähimmäis- pohjapinta-ala cm ²	Vähim- mäiskorkeus cm
Hiiri	180	12
Rotta	350	14
Syyrian kultahamsteri	180	12
Marsu	600	18
Kaniini 1 kg	1 400	30
2 kg	2 000	30
3 kg	2 500	35
4 kg	3 000	40
5 kg	3 600	40

Huomaa: 'Häkkikorkeudella' tarkoitetaan etäisyyttä pystysuoraan häkin pohjasta sen katon tai kannen ylimpään vaakatasoon.

Kokeita suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon eläinten mahdollinen kasvu, jotta tilaa olisi riittävästi tämän taulukon mukaisesti kokeiden kaikissa vaiheissa.

Katso myös kuvat 1–5 ja 8–12.

TAULUKKO 4

Ohjeet pienten jyrsijöiden kasvatushäkeissä pitämiseksi

Laji	Vähimmäispohjapinta-ala emoa ja pesyettä kohden cm ²	Vähim- mäiskorkeus cm
Hiiri	200	12
Rotta	800	14
Syyrian kultahamsteri	650	12
Marsu	1 200	18
Marsu ryhmässä	1 000 aikuista yksilöä kohden	18

Huomaa: Häkkikorkeuden määritelmästä katso taulukon 3 selitys.

TAULUKKO 5

Ohjeet kasvavien kaniinien häkeissä pitämiseksi

Emon paino kg	Vähimmäis- pohja- pinta-ala emoa ja pesyettä kohden m ²	Vähimmäis- korkeus cm	Pesäkopin vähimmäis- pohjapinta-ala m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Huomaa: 'Häkkikorkeuden' määritelmästä katso taulukon 3 selitys.

Häkin pohjan vähimmäispinta-ala emoa ja pesyettä kohden sisältää pesäkopin pohjapinta-alan.

Katso myös kuvio 6.

TAULUKKO 6

Ohjeet kissojen häkeissä pitämiseksi

(kokeiden ja kasvatuksen ajaksi)

Kissan paino kg	Vähimmäis- pohja- pinta-ala kissaa kohden m ²	Vähimmäis- korkeus cm	Vähimmäis- pohja- pinta-ala emoa ja pesyettä kohden m ²	Karsinan vähimmäis- pohjapinta-ala emoa ja pesyettä kohti m ²
0,5–1	0,2	50	—	—
1–3	0,3	50	0,58	2
3–4	0,4	50	0,58	2
4–5	0,6	50	0,58	2

Huomaa: Kissojen säilytystä häkeissä tulisi tarkoin rajoittaa. Tällä tavoin suljetut kissat tulisi päästää ulos jaloittelemaan vähintään kerran päivässä, jollei tästä ole kokeille haittaa. Kissakarsinassa tulisi olla ulostusastia, runsaasti hyllytilaa lepäilyä varten sekä kiipeilyyn ja kynsien hiomiseen sopivia kohteita.

'Häkkikorkeudella' tarkoitetaan etäisyyttä pystysuoraan häkkipohjan korkeimmasta kohdasta katon alimpaan kohtaan.

Vähimmäispohjapinta-alaa laskettaessa hyllytila voidaan lukea mukaan. Vähimmäispinta-ala emoa ja pesyettä kohti sisältää pesäkopin pohja-alan 0,18 m².

Katso myös kuvio 7.

TAULUKKO 7

Ohjeet koirien häkeissä pitämiseksi

(kokeiden ajaksi)

Koiran säkäkorkeus cm	Vähimmäis- pohjapinta-ala eläintä kohden m ²	Vähimmäiskorkeus cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Huomaa: Koiria ei tulisi pitää häkissä kauempaa kuin toimenpiteen kannalta on ehdottoman välttämätöntä. Häkkikoirat tulisi päästää ulos jaloittelemaan vähintään kerran päivässä, mikäli toimenpiteen tarkoitus sen sallii. Enimmäisaika tulisi myös määrätä, jonka koiraa voi pitää häkissä ilman päivittäistä liikuntaa. Jaloittelupaikan tulisi olla riittävän avara, jotta koira voi siinä vapaasti liikkua. Koirahäkeissä ei tulisi käyttää verkkopohjaa, ellei toimenpide sitä vaadi.

Koska koirien korkeus vaihtelee suuresti eri roduilla, mutta ei silti useinkaan ole suoraan verrannollinen eläimen painoon, häkkikorkeus tulisi määrittää kunkin eläinyksilön säkäkorkeuden mukaan. Yleissäännön mukaan häkin vähimmäiskorkeuden tulee olla kaksi kertaa koiran säkäkorkeus.

Häkkikorkeuden määritelmästä katso taulukon 6 selitys.

TAULUKKO 8

Ohjeet koirien pitämiseksi karsinoissa

(kokeiden ja kasvatuksen ajaksi)

Koiran paino kg	Vähimmäis- pohja- pinta-ala eläintä kohden m ²	Karsinaan liittyvän jaloittelualan pinta-ala eläintä kohden	
		enintään kolme koiraa m ²	enemmän kuin kolme koiraa m ²
< 6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6–10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (1,9)
10–20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20–30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
> 30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Huomaa: Suluissa on kokonaispinta-ala eläintä kohden eli karsinan pinta-ala ja viereisen jaloittelualan pinta-ala yhteensä. Jatkuvasti ulkona pidettävillä koirilla tulisi olla pääsy suojaan huonojen sääolojen varalta. Jos koiraa pidetään verkkopohjalla, nukkuma-alustan tulisi kuitenkin olla umpipohjainen. Verkkopohjaa ei pitäisi käyttää jollei toimenpide sitä vaadi. Karsinoiden erottajien tulisi olla sellaisia, että ne estävät koiria vahingoittamasta toisiaan.

Kaikki karsinat tulisi asianmukaisesti viemäroidä.

TAULUKKO 9

Ohjeet apinoiden pitämiselle häkeissä

(kokeiden ja kasvatuksen ajaksi)

Koska kädellisten koko ja lajijominaisuudet suuresti vaihtelevat, on erityisen tärkeää, että häkin muoto, sisustus ja mitat mukautetaan asianomaisen lajin tarpeisiin. Häkin kokonaistilavuus on kädellisille yhtä tärkeä kuin pohjapinta-ala. Yleissääntönä tulisi olla, että ihmisapinoiden ja muiden suurten apinoiden häkin suurin ulottuvuus on sen korkeus. Häkkien tulisi olla ainakin niin korkeita, että eläimet voivat seistä suorana. Puussa elävien apinoiden häkin tulisi olla vähintään niin korkea, että eläimet voivat heilauttaa itseään suorana katosta riippuen koskematta jaloillaan lattiaa. Tarvittaessa häkissä tulisi olla orsia, joiden avulla apinat voivat käyttää häkin yläosaa hyväkseen.

Yhteen sopivia apinoita voidaan sijoittaa samaan häkkiin kaksi. Jolleivät eläimet sovi pidettäväksi häkeissä pareittain, niiden häkit tulisi sijoittaa siten, että ne voivat nähdä toisensa. Näköyhteys tulisi tarvittaessa voida estää.

Edellä sanottu tulisi ottaa huomioon sovellettaessa seuraavia ohjeita tavallisimmin käytettyjen lajiryhmien (yläheimot *Ceboidea* ja *Cercopithecoidea*) häkkejä varten.

Apinan paino kg	Häkin vähimmäis- pohjapinta-ala 1-2 eläintä kohden m ²	Häkin vähim- mäiskorkeus cm
< 1	0,25	60
1-3	0,35	75
3-5	0,50	80
5-7	0,70	85
7-9	0,90	90
9-15	1,10	125
15-25	1,50	125

Huomaa: Häkkikorkeuden määritelmästä katso taulukon 6 selitys

TAULUKKO 10

Ohjeet sikojen pitämiselle häkeissä

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Sian paino kg	Häkin vähimmäis- pohjapinta-ala eläintä kohden m ²	Häkin vähim- mäiskorkeus cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Huomaa: Taulukkoa sovelletaan myös porsaisiin. Sikoja ei tulisi pitää häkissä, jollei toimenpide sitä välttämättä vaadi, ja tällöinkin mahdollisimman lyhyen ajan.

Häkkikorkeuden määritelmästä katso taulukon 6 selitys.

TAULUKKO 11

Ohjeet maatalouseläinten karsinoissa pitämiselle
(säilytyksen ja eläimiä käyttävän laitoksen kokeiden ajaksi)

Lajit ja painot kg	Karsinan vähimmäis- pohjapinta-ala m ²	Karsinan vähim- mäispituus m	Karsinan erot- tajan vähim- mäiskorkeus m	Karsinan vähimmäis pinta-ala ryhmää kohden m ² /eläin	Rehutelineen vähimmäispituus päästä kohden m
Siat 10–30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30–50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50–100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100–150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
Lampaat < 70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
Vuohet < 70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
Naudat < 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60–100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100–150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150–200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200–400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
> 400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
Täysikasvuiset hevoset	13,5	4,5	1,8	—	—

TAULUKKO 12

Ohjeet maatalouseläinten pilttuissa pitämiselle
(säilytyksen ja eläimiä käyttävän laitoksen kokeiden ajaksi)

Lajit ja painot kg	Pilttuun vähim- mäisala m ²	Pilttuun vähim- mäispituus m	Pilttuun parren erot- tajan vähimmäiskorkeus m
Siat 100–150	1,2	2,0	0,9
> 150	2,5	2,5	1,4
Lampaat < 70	0,7	1,0	0,9
Vuohet < 70	0,8	1,0	0,9
Naudat 60–100	0,6	1,0	0,9
100–150	0,9	1,4	0,9
150–200	1,2	1,6	1,4
200–350	1,8	1,8	1,4
350–500	2,1	1,9	1,4
> 500	2,6	2,2	1,4
Täysikasvuiset hevoset	4,0	2,5	1,6

Huomaa: Pilttuun tulisi olla niin leveä, että eläin voi vaivatta maata.

TAULUKKO 13

Ohjeet lintujen häkeissä pitämiseksi
(säilytyksen ja eläimiä käyttävän laitoksen kokeiden ajaksi)

Lajit ja painot g	Vähimmäisala yhtä lintua kohden cm ²	Vähimmäisala kahta lintua kohden cm ² /lintu	Vähimmäisala 3 tai useampaa lintua kohden cm ² /lintu	Vähim- mäiskorkeus cm	Ruokintakaukalon vähimmäispituus lintua kohden cm
Kanat 100– 300	250	200	150	25	3
300– 600	500	400	300	35	7
600–1 200	100	600	450	45	10
1 200–1 800	1 200	700	550	45	12
1 800–2 400	1 400	850	650	45	12
(Täysikasvuiset kukot)					
> 2 400	1 800	1 200	100	60	15
Viiriäiset 120–140	350	250	200	15	4

Huomaa: 'Alalla' tarkoitetaan häkin vaakasuoran sisäpituuden ja -leveyden tuloa, ei lattian pituuden ja leveyden tuloa.

Häkkikorkeuden määritelmästä katso taulukon 6 selitys.

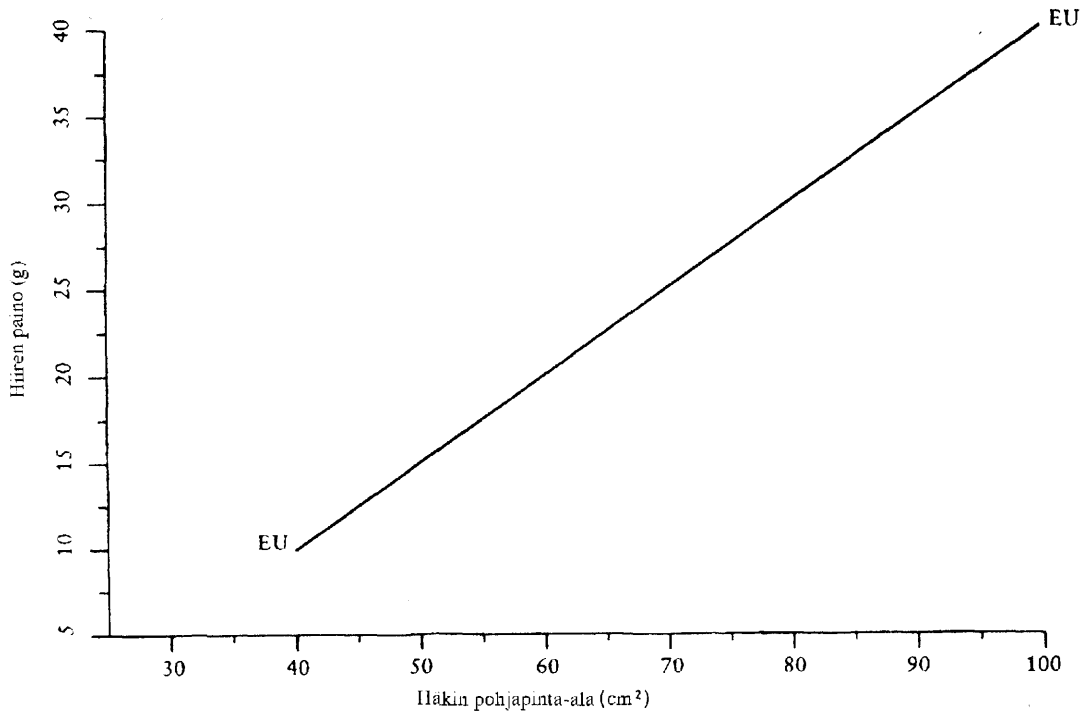
Pohjaverkon silmäkoko kananpoikien häkeissä saa olla korkeintaan 10 × 10 mm, nuorten ja täysikasvuisten kanojen häkeissä 25 × 25 mm. Verkkolangan paksuuden tulisi olla vähintään 2 mm. Kaltevuus saa olla korkeintaan 14 prosenttia (8 astetta). Juottokaukaloiden tulisi olla yhtä pitkiä kuin ruokintakaukaloiden. Jos juotto tapahtuu kupeista tai nipoista, jokaisen linnun ulottuvilla niitä tulisi olla kaksi. Häkeissä tulisi olla orsia, ja yksinään häkissä pidettyjen lintujen tulisi voida nähdä toisensa.

KUVIO 1

Hiiret
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Hakin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa hiiren painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

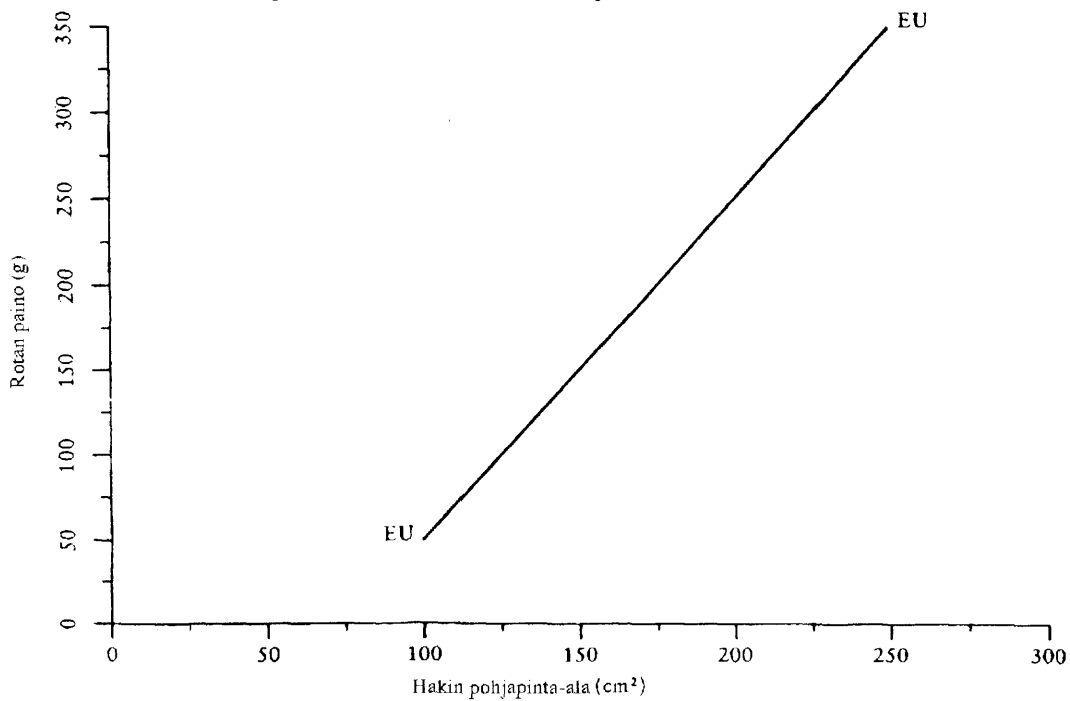

KUVIO 2

Rotat
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Hakin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa rotan painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

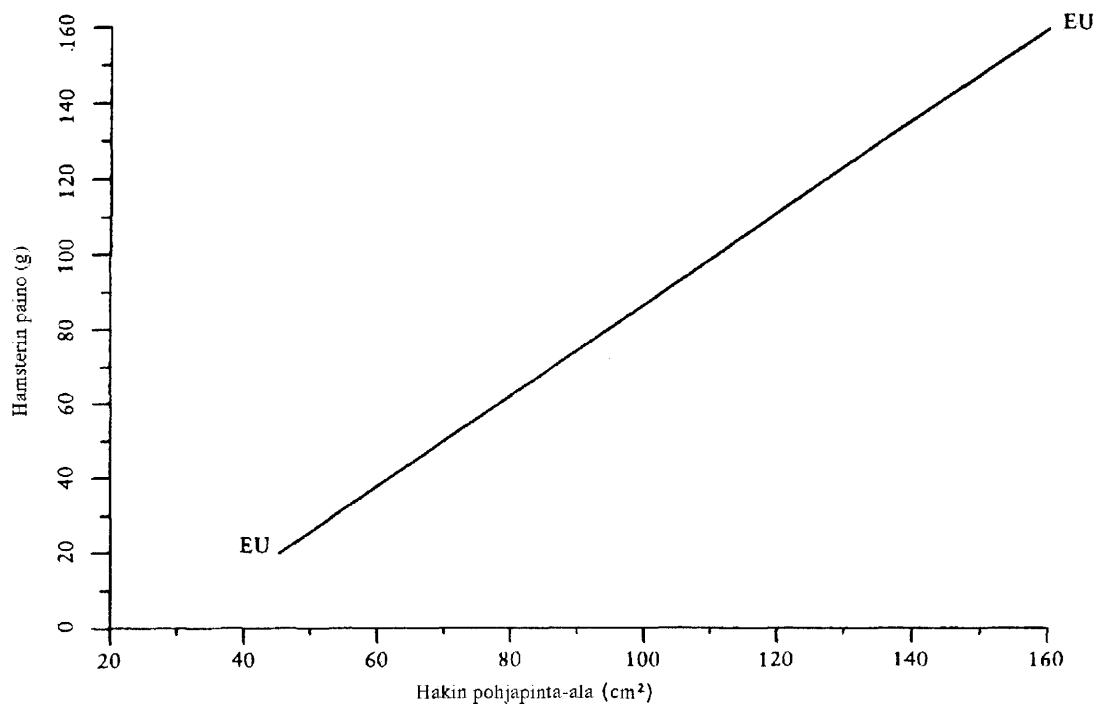

KUVIO 3

Syyrian kultahamsterit
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Häkin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa hamsterin painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

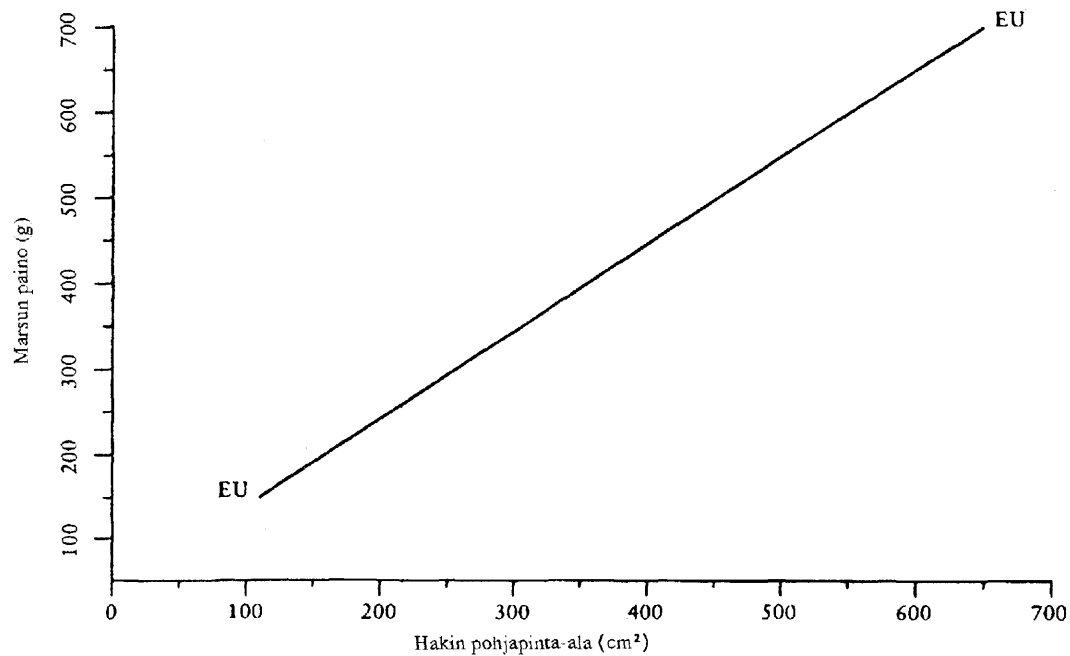

KUVIO 4

Marsut
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Häkin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa marsun painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

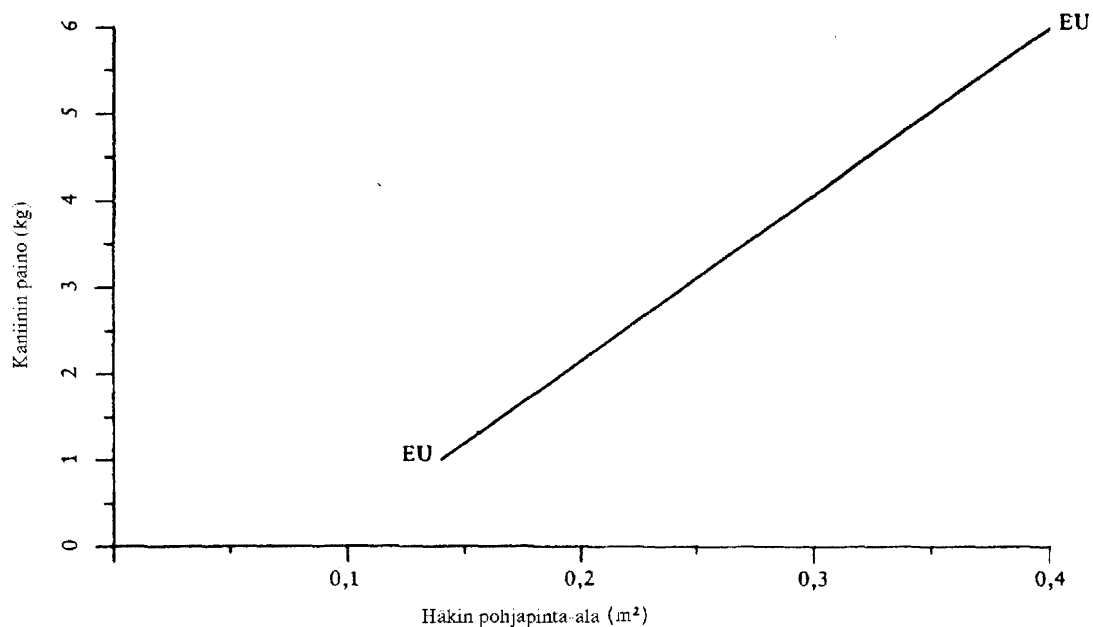
KUVIO 5

Kaniinit

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Häkin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa kaniinin painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

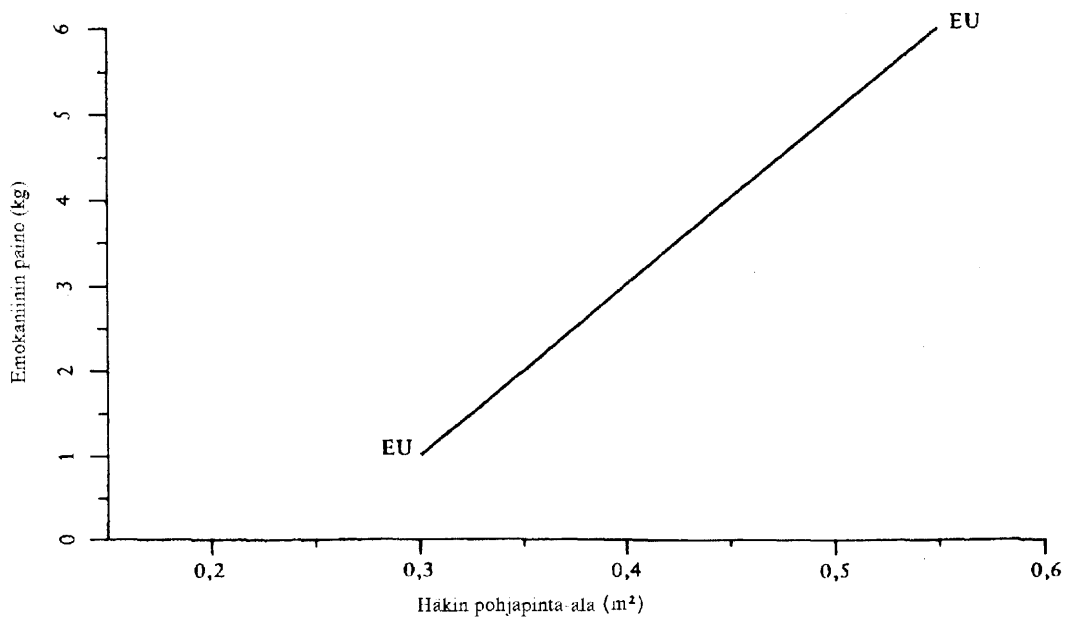
KUVIO 6

Kaniinit

(kasvatuksen ajaksi)

Häkin vähimmäispohjapinta-ala emoa ja vieroittamatonta pesyettä kohden

Suora (EU-EU) osoittaa emokaniinin painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

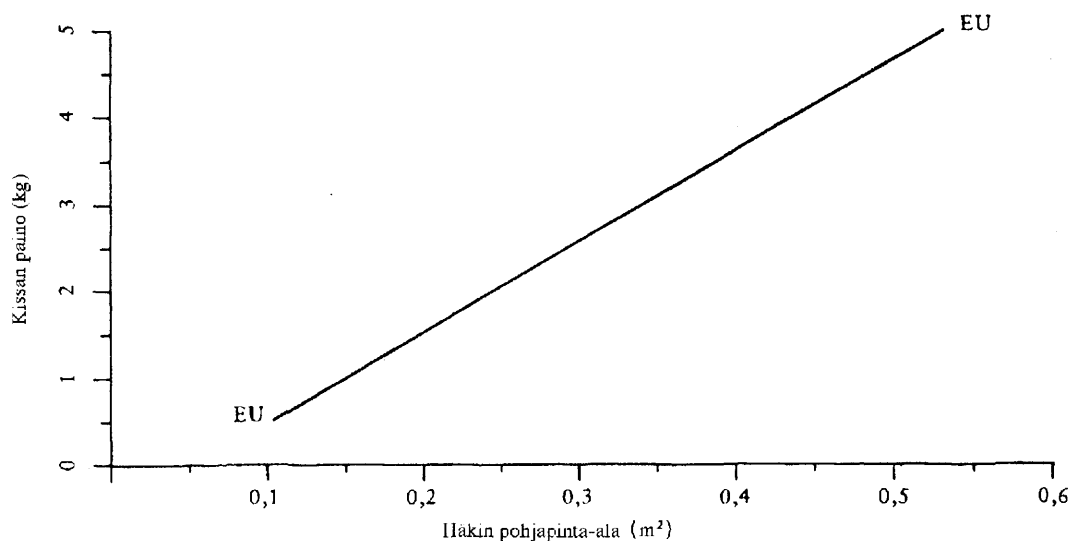
KUVIO 7

Kissat

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Häkin vähimmäispohjapinta-ala

Suora (EU-EU) osoittaa kissan painon mukaan tarvittavan vähimmäispinta-alan.

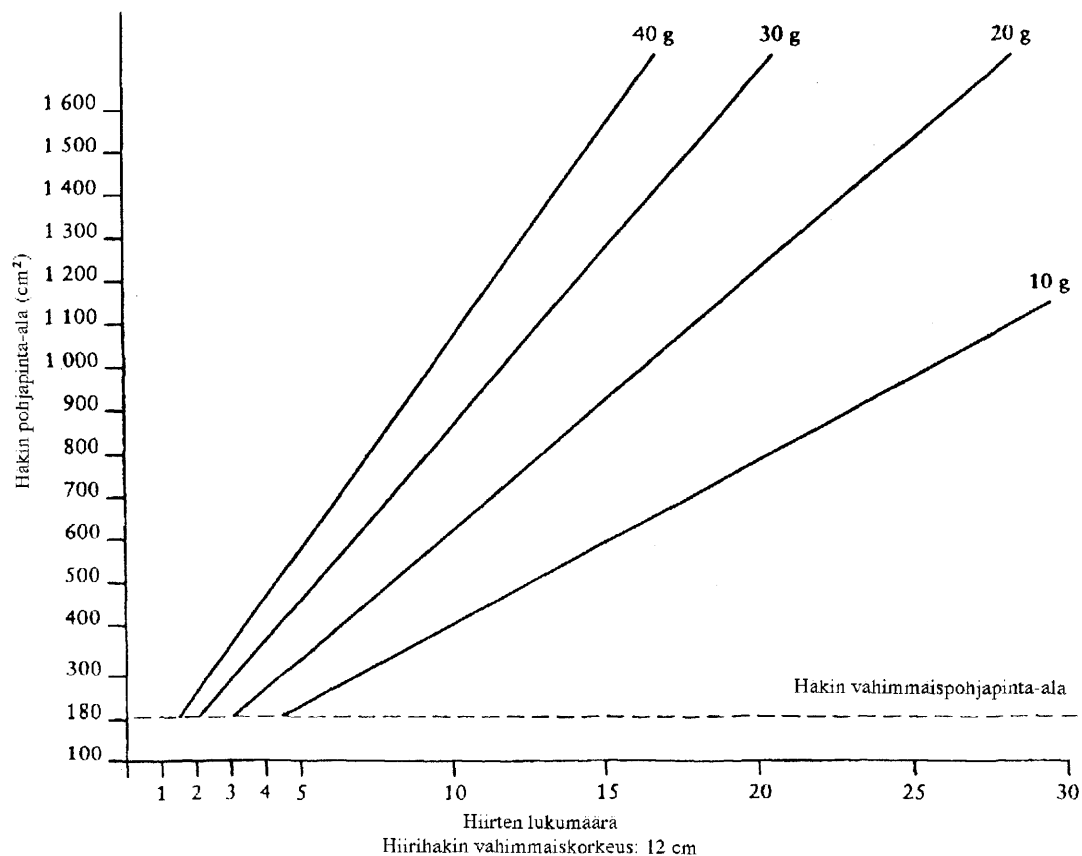

KUVIO 8

Ohjeita häkissä pidettävien hiirien lukumäärän ja häkin pohjapinta-alan suhteesta

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

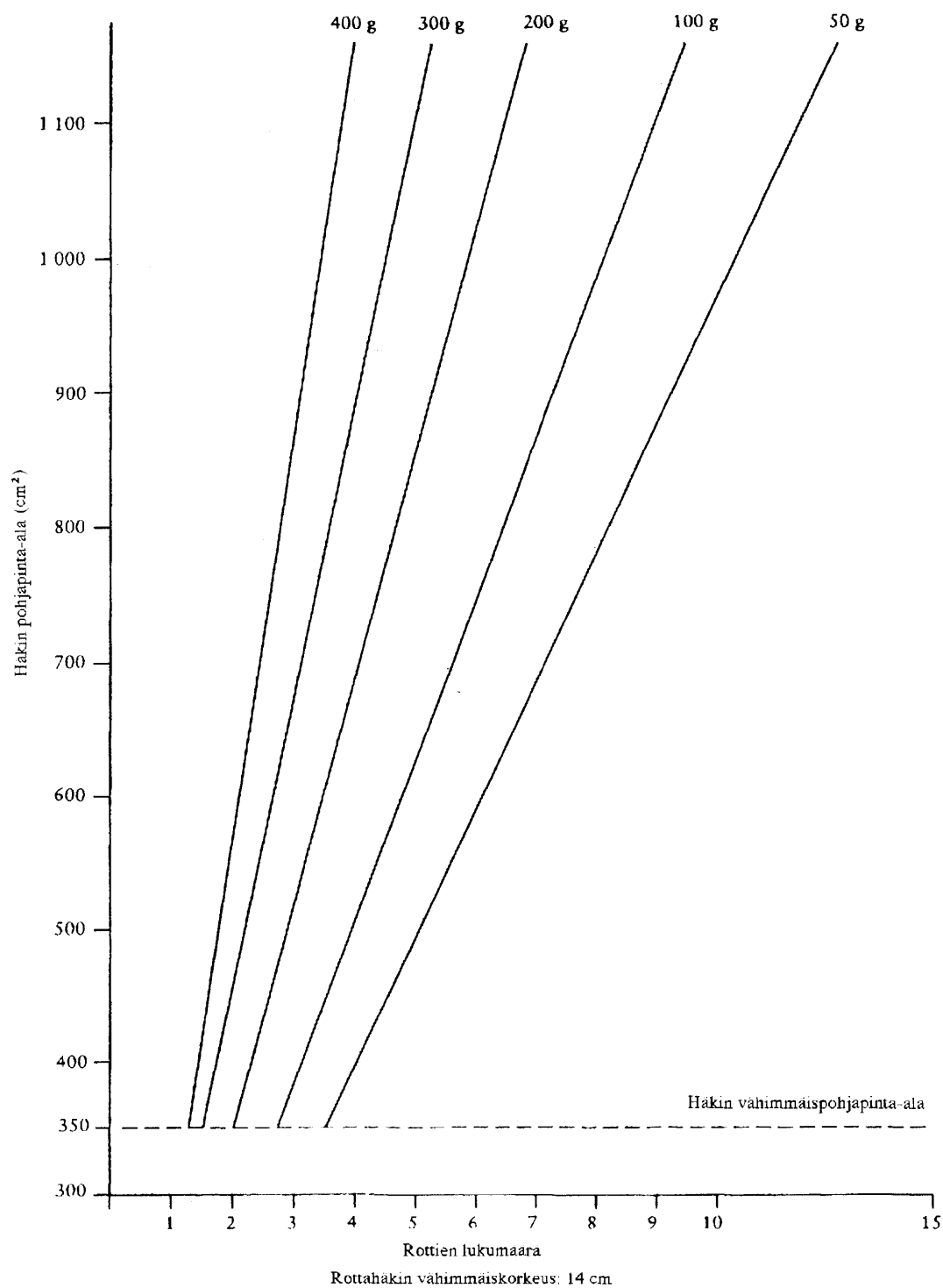
Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 1 suoraa EU-EU.

KUVIO 9

Ohjeita häkissä pidettävien rottien lukumaaraan ja häkin pohjapinta-alan suhteesta
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 2 suoraa EU-EU.

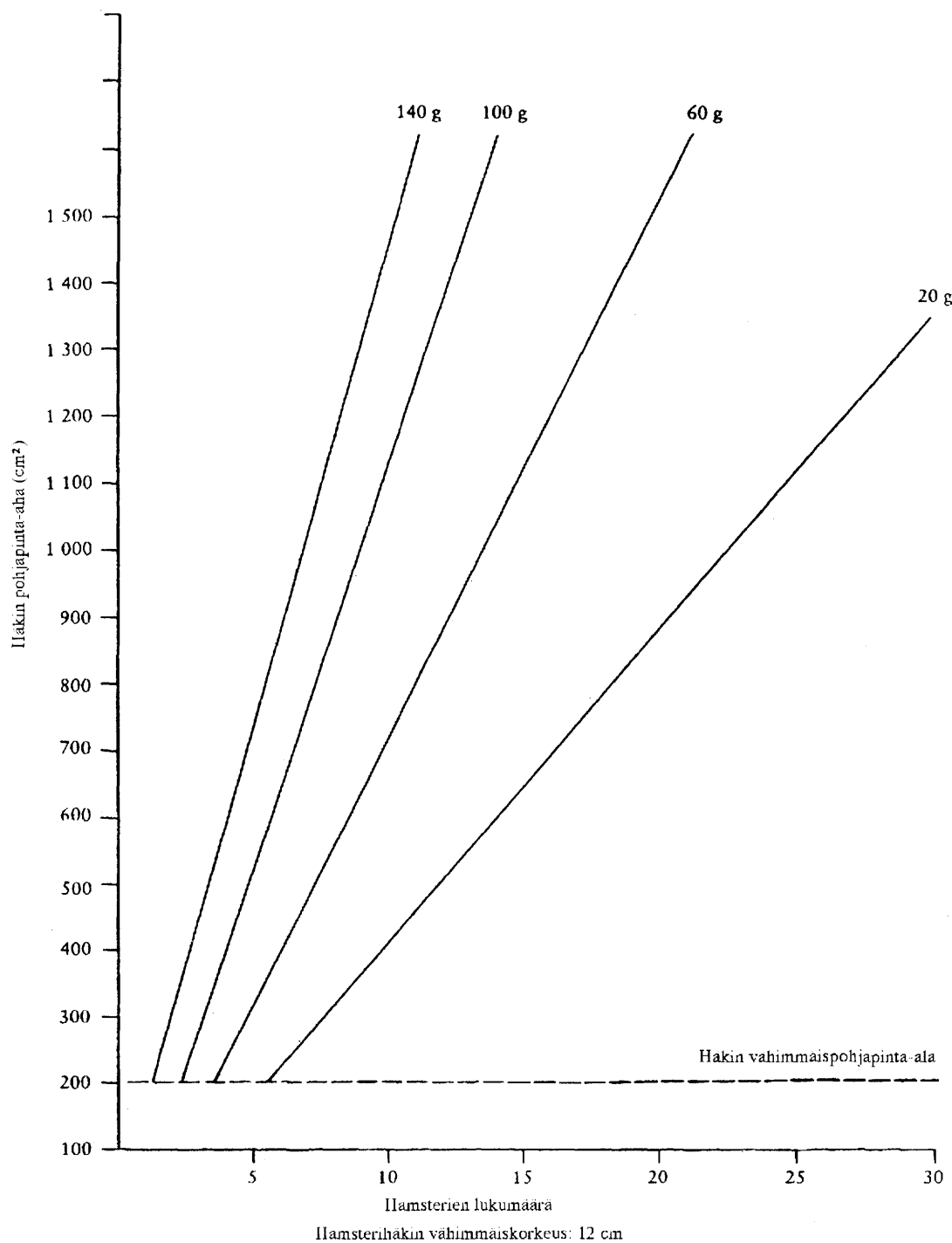

KUVIO 10

Ohjeita häkissä pidettävien hamsterien lukumäärän ja häkin pohjapinta-alan suhteesta

(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

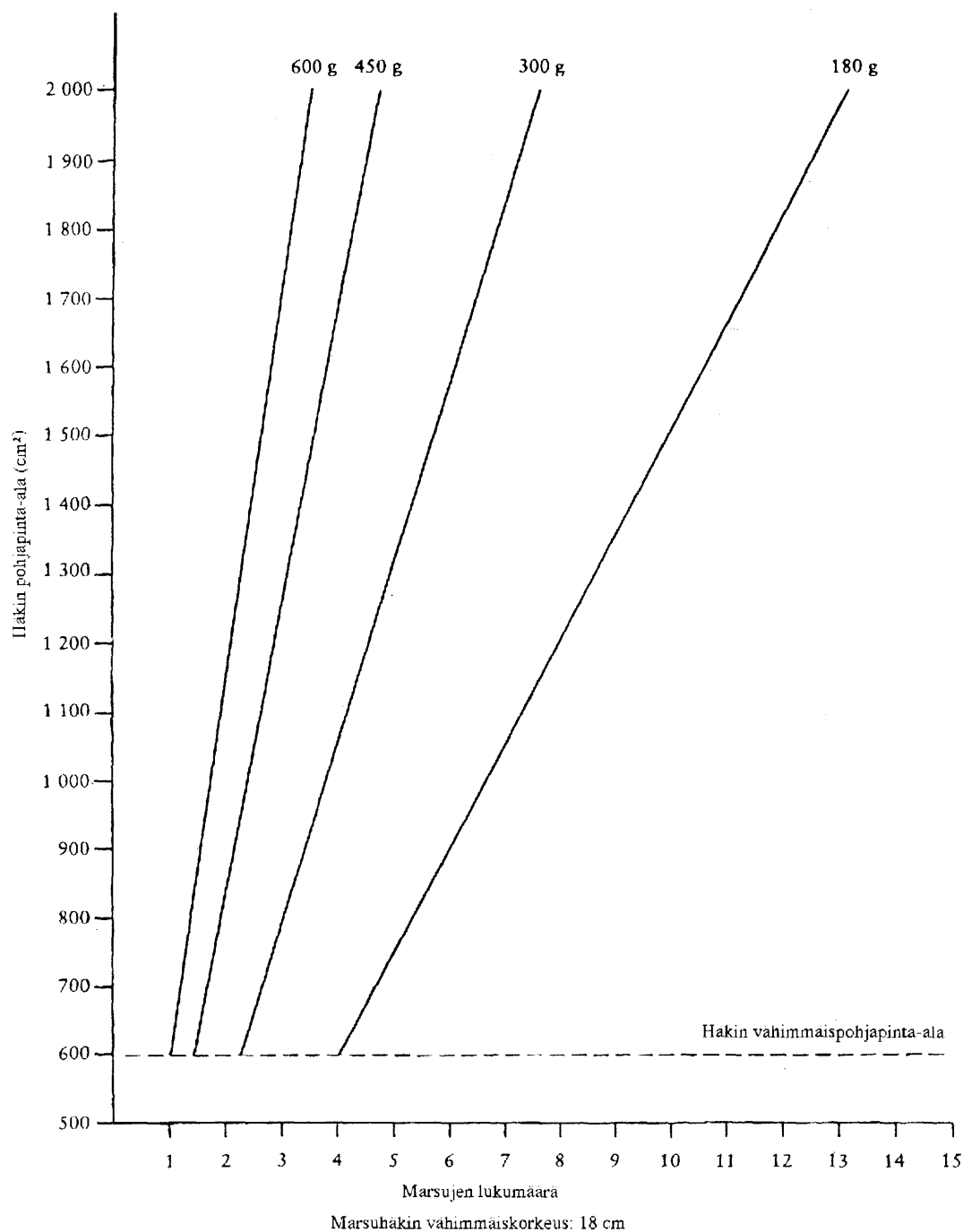
Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 3 suoraa EU-EU.

KUVIO 11

Ohjeita häkissä pidettävien marsujen lukumäärän ja häkin pohjapinta-alan suhteesta
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

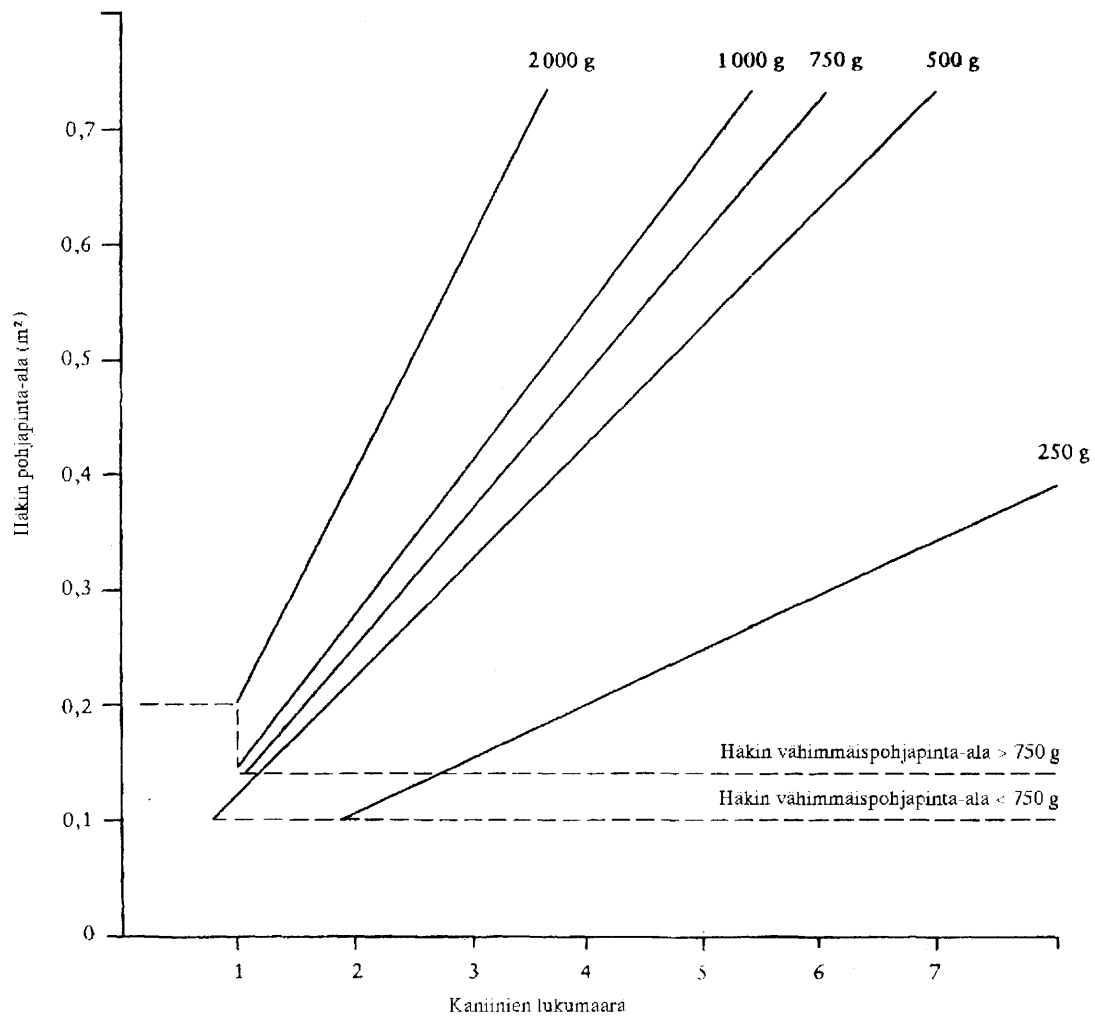
Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 4 suoraa EU-EU.

KUVIO 12

Ohjeita häkissä pidettävien kaniinien lukumäärän ja häkin pohjapinta-alan suhteesta
(säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 5 suoraa EU-EU.

Kaniinihäkin vähimmäiskorkeus: katso taulukko 3.